

USAID
آمريڪي عوام جي تعاون سان

يو ايس ايد سنڌ ريڊنگ پروگرام

استادن جي تربيت لاءِ رهنما ڪتابچو (رياضي)

ملي ڪري ناهيون ٺاهڪ روشن پاڪستان

هن ڪتاب جي تياري آمريڪي عوام جي تعاون سان بذريعي آمريڪي بين الاقوامي اداري ترقي جي ممڪن ٿيو آهي. هن ڪتاب جي اندراج جي ذميواري ڪيمونڪس انٽرنيشنل جي آهي. يو ايس ايد آمريڪي گورنمينٽ جو ان سان متفق ٿيڻ ضروري نه آهي.

محترم استاد صاحبان ۽ تدريس و تعليم جا ماهرين

اسلام و عليڪم

مان انتهائي مسرت سان توهان کي هن ورڪشاپ ۾ اچڻ لاءِ خوش آمديد چوان پيو
يو ايس ايد سنڌ ريڊنگ پروگرام جو بنيادي مقصد ابتدائي درجن ۾ اردو ۽ سنڌي ٻولي شاگردن جي پڙهڻ ۽ لکڻ جي صلاحيتن کي وڌيڪ
بهرتر بڻائجي ته جيئن هو انهن ٻولين کي پنهنجي وڌيڪ تعليم ۽ آگاهي لاءِ استعمال ڪري سگهن.

ڪنهن به ٻولي ۾ شاگرد جو چار بنيادي لساني مهارتن ٻڌڻ، ڳالهائڻ، پڙهڻ ۽ لکڻ جو سڪڻ تمام اهم آهي. لساني تحقيق ٻڌائي ٿي ته ننڍا
ٻار اسڪول اچڻ کان اڳ پنهنجي معاشري ۽ گهر جي ماحول مان ٻڌڻ ۽ ڳالهائڻ سکي چڪا هوندا آهن. پڙهڻ ۽ لکڻ ۾ شاگرد جي مهارت
استاد جي معاونت سان ٿيندي آهي جيڪي هو پهرين درجي کان وٺي پنجين درجي تائين مهيا ڪندا / ڪنديون آهن.

پڙهڻ جي مهارت کي وڌيڪ بهتر بڻائڻ لاءِ اهو ضروري آهي ته ٻارن جي پڙهڻ جي عمل ۾ ان کي بتدريج شامل ڪيو وڃي ۽ تدريس جي
جديد طريقيڪار کي استعمال ڪندي ٻارن ۾ پڙهڻ جو شوق پيدا ڪيو وڃي. انهن درسي ڪتابن کان علاوه وڌيڪ معاونتي مواد ۽ پڙهڻ
جو خوشگوار ماحول فراهم ڪيو وڃي ته جيئن ٻار پڙهڻ جي مهارت حاصل ڪري سگهن.
هن ورڪشاپ جو مقصد استادن کي وڌيڪ پيشيورائي تربيت فراهم ڪرڻ آهي ته جيئن هو پنهنجي شاگردن کي نه صرف پڙهائڻ جي
طرف راغب ڪن پر انهن جي صلاحيتن کي وڌيڪ نڪارڻ ۽ اجاڳر ڪن. استاد هن تربيت مان ڄاڻي سگهندا ته ابتدائي درجن ۾ پڙهڻ جي
مهارت جا معيار ڪهڙا آهن. هڪ سنو پڙهندڙ طالب علم کير آهي ۽ ان جون ڪهڙيون خاصيتون آهن ۽ ابتدائي درجن ۾ پڙهڻ جي مهارت
جي ترقي جا ڪهڙا مرحلا آهن جيڪي خواندگي جي سلسلي کي جاري رکڻ جو سبب بڻبا آهن. اسان کي اميد آهي ته استاد صاحبان هي
پيشيورائي تربيتي پروگرام ۾ شامل ٿي اهو ڄاڻي سگهندا ته (1) پڙهڻ جي مهارت لکيل يا لکيل مواد مان معنيٰ اخذ ڪرڻ جو عمل آهي
جنهن ۾ شاگرد لکيل علامتن کي ظاهر ڪندي مواد مان مطلب اخذ ڪندا آهن.

(2) پڙهڻ جي عمل دوران پڙهندڙ مواد مان پنهنجي گذريل معلومات جي بنياد تي مضمون جون زيرن زيرن کي مد نظر رکندي معنيٰ اخذ
ڪري سگهن ٿا. (3) جديد طريقي پڙهڻ جي عمل جي ڇهن عواملن جي نشاندهي ڪئي آهي جيڪي صوتي آگاهي سان شروع ٿيندي اڪرن
۽ لفظن جي شناخت ۽ بعد ۾ انهن کي گرامر جي اصولن مطابق معنيٰ ۽ فهم جو ذريعو ٻڌائڻ پيا. انهن اصولن کي ڄاڻڻ استاد لاءِ تمام اهم
آهي ته جيئن هو خواندگي کي جديد بنيادن تي سيکاري سگهن ۽ شاگردن جي مهارت جو جائزو وٺي سگهن.

اسان کي اميد آهي ته هي تربيتي ورڪشاپ توهان کي:

- خواندگي جي تدريس جي عمل کي بهتر بڻائيندو
- شاگردن جي خواندگي سڪڻ جي عمل جي تشريح ڪري سگهندو ۽
- پڙهڻ ۽ پڙهائڻ جي مرحلن جي وضاحت ڪري سگهندو جن جي استعمال سان شاگردن جي خواندگي جو معيار بهتر ٿيندو.

دعاگو

ڊاڪٽر محمود الحسن بٽ

چيف آف پارٽي

يو ايس ايد سنڌ ريڊنگ پروگرام_ڪراچي

يونٽ نمبر 1 عدد Numbers سيشن پهريون

مهارتون:

- عدد
- شين جي خاص تعداد جو عدد سان تعلق
- گم ٿيل عدد
- عددن جي صحيح ترتيب

مقاصد:

- هن سيشن کان پوءِ استاد/استادياڻيون ان قابل ٿي ويندا/وينديون ته:
1. 0 کان 9 ۽ 9 کان 0 تائين عددن جي ترتيب ٻارن کي سيکاري سگهندا
 2. شين جي خاص تعداد جو عدد سان تعلق قائم ڪرڻ سيکاري سگهندا
 3. شاگرد گم ٿيل عدد سڃاڻي لکي سگهندا
 4. شاگرد ٻن عددن مان وڏو عدد سڃاڻي ۽ ٻڌائي سگهندا

وقت	طريقيڪار (Procedure)	پڙهائڻ لاءِ مددگار شيون
25 منٽ	<p>شروعات:</p> <p>صلاحڪار هيٺ ڏنل سوالن ذريعي بحث جو آغاز ڪندو/ڪندي.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. توهان عدد پڙهائڻ جا ڪهڙا طريقا استعمال ڪندا آهيو؟ 2. عدد پڙهائڻ دوران توهان کي ڪهڙيون مشڪلاتون پيش اينديون آهن؟ <p>صلاحڪار بحث دوران سائين جا جواب بورڊ تي لکندو/لکندي. بعد ۾ بحث جو خلاصو 'عددن جو تعارف' استادن سان هيٺ ڏنل معلومات جي مدد سان پيش ڪندو/ڪندي.</p> <p>عددي نظام جي ڪهاڻي گهڻي پراڻي آهي. قديم زماني جا ماڻهو پنهنجي جانورن، خاص ڪري رڍ ٻڪري، جي حساب ڪتاب لاءِ پٿرين جو استعمال ڪندا هئا ۽ انهن جي تعداد مطابق پٿريون رکندا هئا يعني (هڪ رڍ، هڪ پٿري). هڪ پٿري جي ذريعي هو رڍ ٻڪري جي کوٽ واڌ جو اندازو لڳائيندا هئا.</p>	<p>چارٽ، بورڊ، عددن جي دلچسپ ڪهاڻي، هيٺ آڻوٽ</p>

	<p>گهڻين پڪرين لاءِ هي طريقو صحيح نه هئو. بعد ۾ انهن رڍن پڪرين جي ڳڻپ لاءِ پٿرن سان لڪيرن ٺاهڻ وارو طريقو استعمال ڪيو. هتي به انهن ساڳي مطابقت رکي يعني هڪ رڍ، هڪ لڪير. آهستي آهستي لڪيرن عددين جي شڪل اختيار ڪئي. هر قوم پنهنجي ضرورت ۽ سمجهه مطابق شين جي ڳڻپ لاءِ عددين جو سهارو ورتو. اهو گمان ڪيو وڃي ٿو ته عددين لکڻ جي شروعات مصرين ڪئي.</p> <p>هيٺ ڏنل سوالن ذريعي صلاحڪار سائين جي سمجهه جي چڪاس ڪندو/ ڪندي.</p> <p>1. قديم زماني جا ماڻهو پنهنجي رڍن پڪرين جو حساب ڪتاب ڪيئن رکندا هئا؟</p> <p>2. عدد لکڻ جي شروعات ڪهڙي قوم ڪئي؟</p>	
<p>0 کان 9 عددين جا ڪارڊ (2 سيٽ)</p>	<p>اڳتي وڌڻ:</p> <p>گروپ بندي:</p> <p>سرگرمي:</p> <p>صلاحڪار سائين کي 5 گروپن ۾ تقسيم ڪندو/ ڪندي، جنهن لاءِ هو پرچين تي مختلف شيون/ شڪليون ٺاهي گروپ بندي ڪري سگهي ٿو/ ٿي. مثال: ٽڪنڊي جي شڪل، گول دائري جي شڪل، چوڪنڊي جي شڪل، مستطيل جي شڪل ۽ پنجين پرچي تي ڇهه ڪنڊي جي شڪل. پرچين جو تعداد ڪلاس ۾ سائين جي تعداد مطابق هجي. جيڪڏهن سائين جو تعداد 25 هوندو ته 5 گروپ ٺهندا. جنهن ساڻي وٽ جهڙي پرچي هوندي، اهو ان گروپ ۾ ويهندو/ ويهندي.</p> <p>صلاحڪار هر گروپ کي ڏنل سرگرمين مان هڪ سرگرمي ڏئي هدايت ڏيندو/ ڏيندي ته ڏنل سرگرمي ۽ ان جي سوالن کي غور سان پڙهي ان تي هڪ پيشڪش تيار ڪريو.</p> <p>1. هن سرگرمي جا ڪهڙا مقاصد آهن؟ ٻار هن مان ڪهڙي مهارت سکندا؟</p> <p>2. مهارت يا سرگرمي لاءِ ڪهڙي حڪمت عملي استعمال ڪئي وئي آهي؟</p> <p>3. ڇا توهان هن سرگرمي مان مطمئن آهيو؟ جيڪڏهن نه ته هن کي ڪهڙي طرح بهتر بڻائي سگهجي ٿو؟</p> <p>4. توهان ٻارن ۾ هن تصور/ مهارت تي عبور حاصل ڪرڻ لاءِ ڪهڙيون مشقون/ سرگرميون تجويز ڪري سگهو ٿا؟</p>	<p>60 منت</p>

سرگرمي نمبر 1:

صلاحڪار پاڻ هڪ تازي وڄائي ۽ گروپ نمبر 1 کان به هڪ تازي وڄرائي هن کي 'هڪ' چوڻ لاءِ هدايت ڏئي.

صلاحڪار / استاد ٻه ڀيرا تازي وڄائي ۽ 2 چوي. گروپ نمبر 2 کي به ائين ڪرڻ لاءِ چوي. اهڙي طرح هر گروپ کان تعداد مطابق، يعني 9 تائين، تازيون وڄرائي مشق ڪرائي. جڏهن هٿ خالي هجن ته ٻڌايو جڏهن ڪجهه نه هجي ته انکي ٻڙي چئبو آهي.

1 تازي وڄائڻ مان ڇا مراد هئي؟

2 تازيون وڄائڻ مان ڇا مراد هئي؟

3 تازيون وڄائڻ مان ڇا مراد هئي؟

4 تازيون وڄائڻ مان ڇا مراد هئي؟

5 تازيون وڄائڻ مان ڇا مراد هئي؟

6 تازيون وڄائڻ مان ڇا مراد هئي؟

7 تازيون وڄائڻ مان ڇا مراد هئي؟

8 تازيون وڄائڻ مان ڇا مراد هئي؟

9 تازيون وڄائڻ مان ڇا مراد هئي؟

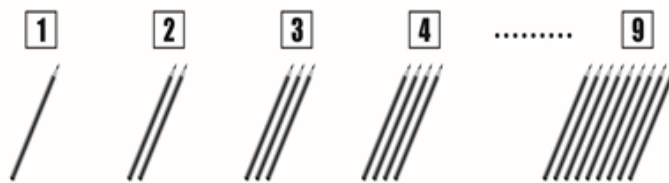
10 جڏهن ڪا به تازي نه هجي / وڄي ته ان مان ڇا مراد آهي؟

سرگرمي نمبر 2:

2.1 سڀني سائين کي قلم ڏيکاري انهن سان گڏ وڏي آواز ۾ چئو هي قلم آهي. هر گروپ کي هدايت ڏيو ته قلم کڻي وڏي آواز چئو 'هي هڪ قلم آهي'. اهڙي طرح 2، 3، 4، 5، 6، 7، 8، 9 قلمن جي ذريعي 9 تائين ڳڻپ سيکاريو. جڏهن ڪجهه به نه هجي ته چئو هي 'ٻڙي' آهي.

2.2 ميز تي هڪ ڪتاب رکي وڏي آواز ۾ چئو 'هڪ'. پوءِ ٻه ڪتاب رکي چئو 'ٻه'. اهڙي طرح 9 عددن تائين جي مشق ڪرايو.

ميز تي 0 کان 9 تائين عددن جا ڪارڊ ترتيب ۾ رکڻ. سائين کان عددن مطابق ڪارڊن جي سامهون ايتريون ئي پينسلون رکرائيو. ياد رکڻ ته هر گروپ کي شامل ڪرڻو آهي. هاڻي صلاحڪار سائين کان اردگرد جي ماحول مان هر گروپ کان سوال پڇي جيئن:

1. توهانجي ميز تي گهڻا ڪتاب آهن؟
2. توهانجي ٽيلهي ۾ گهڻيون شيون آهن؟
3. ڪلاس ۾ گهڻيون کڙڪيون آهن؟
4. ڪلاس ۾ گهڻا دروازا آهن؟
5. توهانجي ڪيسي ۾ گهڻا پئسا آهن؟

سرگرمي نمبر 3:

3.1 اشارن ذريعي هيٺ ڏنل نظم سر سان ٻارن کان پڙهايو.

ڏوٻي آيو ڪپڙا ڪٽي

ڪيترا ڪپڙا آيو ڪٽي ڪيترا ڪپڙا آيو ڪٽي

هڪ ٻه ٽي ٽي چار پنج

پنج ڇه ست ست اٺ نو

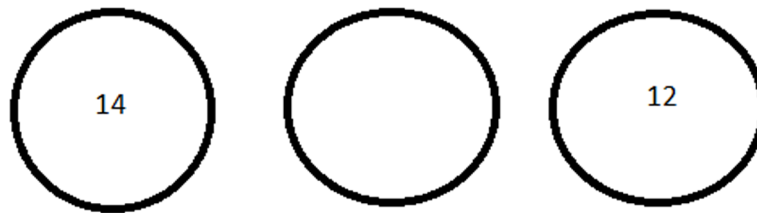
اٺ نو ڏه

بس بابا بس

3.2 هر گروپ ۾ هڪ کان نو تائين ڪارڊ سائين ۾ تقسيم ڪري چئو ته ڪهاڻي ۾ ڇپيل عددن وارا ڪارڊ هٿ ۾ کڻي مٿي ڪري ڏيکاريو. مثال: باغ ۾ ويٺل جنهن ٻار وٽ 'هڪ' جو ڪارڊ هجي، اهو هٿ ۾ کڻي مٿي ڪري ڏيکاري. اسان باغ ۾ ٻه جهرڪيون ڏٺيون سين. جنهن وٽ ٻه جو ڪارڊ هجي، اهو هٿ ۾ کڻي مٿي ڪري ڏيکاري. اهڙي طرح 9 عددن تائين جي مشق مڪمل ڪرايو.

سرگرمي نمبر 4:

4.1 صلاحڪار 3 سائين کي سامهون گهرائي ميز تي رکيل ڪارڊ انهن ۾ ورهائي.

پهرين ساٿي کي 12، ٻئين ساٿي کي ڪو به نه، ٽئين کي 14 عدد وارو ڪارڊ ڏئي باقي ساٿين کان پڇي ته هنن ۾ ڪهڙو ڪارڊ ڪٽل آهي. هڪ ساٿي، ميز تي پهريون کان رکيل ڪارڊن مان، 13 عدد جو ڪارڊ ڪٽي ڏيکاريندو / ڏيکاريندي. وڌيڪ مشق لاءِ صلاحڪار بورڊ تي ڪجهه عدد لکي هدايت ڏيندو / ڏيندي ته هڪ ساٿي بورڊ ڏانهن اچي لکيل عدد مڪمل ڪري. هي سرگرمي هڪ ٻار کان به ڪرائي سگهجي ٿي. ٻه يا ٻن کان وڌيڪ شاگردن کان به ڪرائي سگهجي ٿي.

0	3		9		15	
---	---	--	---	--	----	--

4.2 خالي جڳهن کي مناسب عددن سان ڀريو.

سرگرمي نمبر 5:

5.1

هن دٻي ۾ ڏنل عددن مان ان عدد (ن) تي گول دائرو لڳايو جيڪو وڏو هجي.

22	33
44	21
89	109
38	83
29	24

5.2 هن ڊي ۾ ڏنل عددن مان ان عدد(ن) تي گول دائرو لڳايو جيڪو وڏو هجي.

1

11	14
----	----

 4

19 + 2	17 + 9
--------	--------

 7

88 - 6	90 - 4
--------	--------

2

45	43 + 3
----	--------

 5

73 - 6	65
--------	----

 8

73	58
----	----

3

3 + 4	2 + 4
-------	-------

 6

19 - 5	17 - 6
--------	--------

 9

14	8 + 8
----	-------

خلاصو:

هاڻي صلاحڪار سائين کان سڪيل تصورن تي سڀني منصوبه بندي ڪرائي. ان دوران صلاحڪار گروپن ۾ سائين جي حوصلا افزائي ۽ رهنمائي ڪري. ڪلاس ۾ موجود سامان ذريعي ضرورت مطابق پڙهائڻ لاءِ مددگار شيون به ٺهرائي.

هاڻي صلاحڪار سائين جي تيار ڪيل سبقن جي پيشڪش ڪرائي ۽ مشاهدو ڪري انهن جي ڪم جي حوصلا افزائي ڪري. سبقن ۾ بهتري آڻڻ لاءِ تجويزون به ڏئي.

يونٽ نمبر 1 عددن جا قسم ۽ تربيتي عدد سيشن ٻيون

مهارتون:

1. عددن جا قسم

2. تربيتي عدد

مقاصد:

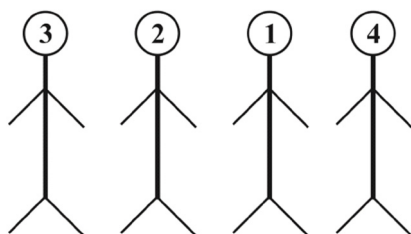
هن سيشن کانپوءِ استاد ان قابل ٿي ويندا ته:

- عددن جي قسمن جا دلچسپ طريقا ٻڌائي سگهندا
- ترتيب وار عدد سڃاڻي 20 تائين لکي سگهندا

پڙهائڻ لاءِ امدادِي شيون	سرگرميون	وقت
چارٽ، بورڊ، عددن جي دلچسپ ڪهاڻي، هينڊ آئوٽ	<p>شروعات:</p> <p>صلاحڪار هيٺ ڏنل سوالن ذريعي بحث جو آغاز ڪندو/ ڪندي.</p> <p>1. عددن جا گهڻا قسم ٿيندا آهن؟</p> <p>2. پرائمري درجن ۾ ڪهڙا عدد پڙهايا ويندا آهن؟</p> <p>صلاحڪار بحث دوران سائين جا اهم نقطا چارٽ/ بورڊ تي لکندو/ لکندي.</p> <p>صلاحڪار بحث کي مختصر ڪندي 'عددن جا قسم' بيان ڪندو/ ڪندي.</p> <p>عدد چار قسمن جا هوندا آهن.</p> <p>(1) شماري عدد Cardinal Numbers</p> <p>(2) قطاري عدد Ordinal Numbers</p> <p>(3) اسمي عدد Nominal Numbers</p> <p>(4) رومي عدد Roman Numbers</p> <p>صلاحڪار هاڻي سائين ۾ پرڇيون تقسيم ڪري جن تي 4 قسمن جا نالا لکيل هجن ۽ سائين کي انهيءَ لحاظ سان گروپ ۾ ورهايو وڃي.</p> <p>صلاحڪار سائين کي گروپ مطابق هيٺ ڏنل تصوير ڏئي. هر گروپ جي سائين کي هدايت ڏني وڃي ته هو تصوير کي غور سان ڏسن ۽ پنهنجي پنهنجي گروپ ۾ 5 منتن تائين بحث ڪن. بعد ۾ هر گروپ کان پڇيو ويندو ته انهن تصوير مان ڇا اخذ ڪيو.</p>	20 منٽ

صلاحڪار هاڻي پهرين گروپ 'شماري عدد' کان معلوم ڪري ته توهان منجهان ڪو ساٿي ٻڌائي ته هي ڪهڙا عدد آهن؟
صلاحڪار جواب معلوم ڪري شماري عددن جو تعارف پيش ڪندو/
ڪندي.

(1) شماري عدد:

پهريون ٻيون ٽيون چوٿون

ڏنل تصويرن جو تعداد ڪيترو آهي؟
ڏنل تصويرن جو تعداد چار (4) آهي. يعني شماري عدد چار کي ظاهر ڪن ٿا.

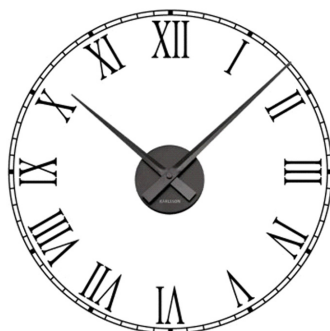
(2) قطاري عدد:

ڏنل تصوير نمبر (1) جو مقام ڪهڙو آهي؟
ڏنل تصوير ۾ تصوير نمبر (1) جو مقام ٻئين نمبر تي آهي. يعني قطاري عدد مقام کي ظاهر ڪن ٿا.

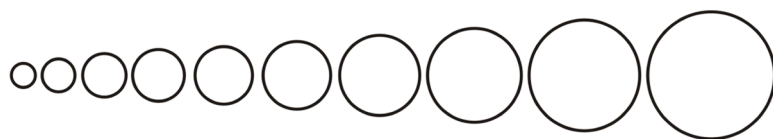
(3) اسمي عدد:

ڏنل تصوير ۾ پهرين درجي تي موجود تصوير جو نالو ٻڌايو؟
ڏنل تصوير ۾ پهرين درجي تي موجود تصوير جو نالو چار آهي. يعني اسمي عدد نالي کي ظاهر ڪن ٿا.

(4) رومي عدد:

	<p>ڏنل تصوير ۾ وقت کي ڪهڙن عددن ۾ ظاهر ڪيو ويو آهي؟ ڏنل تصوير ۾ وقت کي رومي عددن ۾ ظاهر ڪيو ويو آهي. نوٽ: پهرين کان ٻئين درجي ۾ استاد/استادياڻي شاگردن کي 'شماري عدد' يعني 0 کان 100 تائين عددن جون سرگرميون ڪرائي.</p>	
<p>چنگهون، رنگين پينسلون، گتي جا گهٽ ۾ گهٽ 10 گول دائرن جا پيڪٽ</p>	<p>اڳتي وڌڻ: صلاحڪار تصوير جي وڌيڪ وضاحت لاءِ هيٺ ڏنل سرگرميءَ جو عملي مظاهرو ڪري. بعد ۾ سائين جي راءِ ورتي وڃي. سرگرمي نمبر 1: صلاحڪار هر گروپ کي تيار ٿيل گول دائرن جا پيڪٽ، چنگهون ۽ رنگين پينسلون ڏئي هدايت ڏئي ته 5 مختلف دائرن کي ترتيب سان رکو. ساڄي طرف کان چوٿين مقام واري دائري ۾ رنگ پري پنهنجي جڳهه تي بيهي رهو/هٿ مٿي ڪريو. مناسب وقت کانپوءِ صلاحڪار جائزو وٺي ته سڀني سائين چوٿين نمبر واري دائري ۾ رنگ ڀريو آهي يا نه هاڻي صلاحڪار ان گروپ کان سوال پڇي. توهان کي ڪهڙي نمبر واري دائري ۾ رنگ ڀرڻ لاءِ چيو ويو هو؟ ساڄي نمبر کان چوٿين نمبر تي. توهان کي ڪيئن خبر پئي ته هي چوٿون نمبر دائرو آهي؟ ساڄي پاسي کان پهريون، ٻيون، ٽيون، چوٿون چوٿين نمبر کانپوءِ واري دائري جو ڪهڙو مقام آهي؟ ساڄي کان پنجون (صلاحڪار مختلف سوالن ذريعي سائين جي سوچ کي چڪاسي ته سائين کي پهرين کان پنجين تائين جي مقام جي فهم آهي يا نه) سرگرمي نمبر 2: صلاحڪار هر گروپ کي ڪٽيل دائرن جا پيڪٽ ڏئي هدايت ڏئي ته دائرن کي ماپ جي لحاظ سان کاٻي طرف کان رکو ۽ مقام جي لحاظ سان چنگهن جو تعداد رکو.</p>	30 منٽ

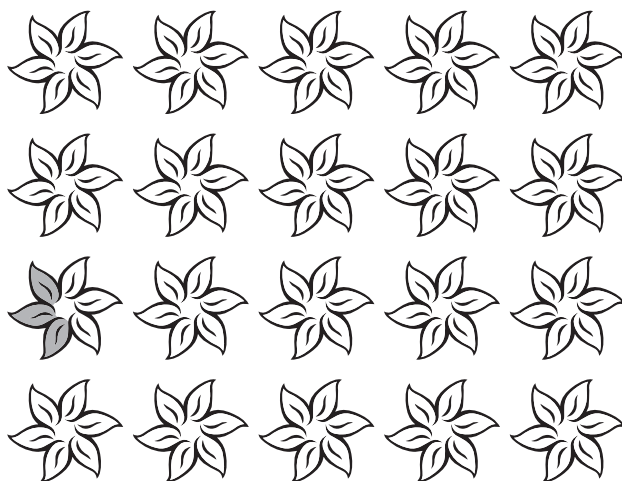

(صلاحڪار سرگرمي ختم ٿيڻ کانپوءِ سائين کان سوال پڇي)

1. پنجين مقام کانپوءِ اڳئين پنجين مقام کي ڪهڙو نالو ڏيندا؟
گهربل جواب نه ملي ته صلاحڪار وضاحت ڪري ته پنجين مقام کانپوءِ
اڳيون پنجون مقام ڏهه ٿيندو.

2. توهان کي ڪيئن خبر پوندي ته ڪهڙي مقام/جڳهه تي ڪيتريون
چنگهون رکڻيون آهن؟

گهربل جواب نه ملي ته صلاحڪار سائين کي ٻڌائي ته ڇهين مقام کانپوءِ
ستين مقام واري دائري ۾ ست چنگهون رکو. اهڙي طرح نائين ۽ ڏهين
مقام واري دائري ۾ ٽي ۽ ڏهه چنگهون رکايو.
سرگرمي نمبر 3: (هينڊ آئوٽ گلن وارو ڪاغذ)

	<p>صلاحڪار سرگرميءَ لاءِ گلن وارو ڪاغذ هر گروپ کي فراهم ڪري. هو سائين کي هدايت ڏئي ته ڏهين کانپوءِ يارھين مقام ۾ نيرو رنگ ڀرن. اهڙي طرح مقامن جي وضاحت ڪري رنگ ڀريو. گلن يا دائرن جي مقامن هيٺيون عدد به لکرايو ته جيئن شماري ۽ قطاري عددن ۾ تعلق قائم ٿئي. وڌيڪ وضاحت لاءِ هيءَ مشق 20 ترتيب ۾ تائين جاري رکي وڃي.</p>	
	<p>خلاصو: سيشن دوران سکيل تصورن ۽ سرگرمين تي عمل صلاحڪار سيشن دوران سکيل تصورن ۽ سرگرمين تي عمل ۽ جائزي لاءِ سوالن جي مدد سان سائين جي رهنمائي ڪري.</p> <p>1. سيشن دوران تربيتي عددن تي ڪرايل سرگرميون ڪيتري قدر فائديمند آهن؟</p> <p>2. جواب 'ها' ۾ هجي ته پڇو هي طريقيڪار ڪيتري حد تائين شاگردن لاءِ فائديمند آهي؟</p> <p>3. توهان هن طريقيڪار ۾ ڪيتريون تبديليون ڪري پنهنجي ڪلاس ۾ استعمال ڪري سگهو ٿا؟</p>	

نمبر 2 جوڙ Addition

مهارتون:

- 1_ Simple Addition (without carry) سادو جوڙ (بغير حاصل ڪندي)
- 2_ Addition with carry جوڙ (حاصل ڪرڻ سان)
- 3_ Horizontal Addition افقي / سڌو جوڙ

مقاصد:

- هن سيشن کانپوءِ استاد ان قابل ٿي ويندا ته:
- سادي جوڙ ۽ جوڙ (حاصل ڪرڻ سان) ۾ فرق ڪري سگهندا.
- جوڙ ڪرڻ جي مهارت کي پڙهائڻ لاءِ حڪمت عمليون منتخب ڪري سگهندا.
- جوڙ ڪرڻ جي مهارت جي مشق لاءِ سرگرميون تيار ڪري سگهندا.

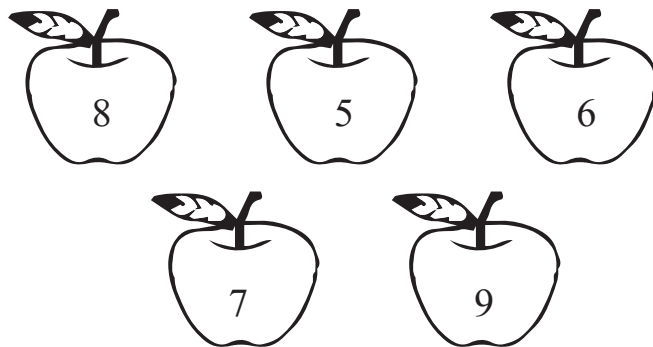
وقت	سرگرميون	مددگار شيون
20 منٽ	<p>تعارف:</p> <p>صلاحڪار هيٺ ڏنل سوالن جي مدد سان Think _ Pair _ Share جي ذريعي بحث جو آغاز ڪندو / ڪندي. ساٿين جي جوابن مان اهم نقطا چارٽ تي لکيا ويندا.</p> <ul style="list-style-type: none"> • توهان جوڙ ڪرڻ سيکارڻ لاءِ ڪهڙيون حڪمت عمليون اختيار ڪندا آهيو؟ • توهان کي جوڙ ڪرڻ سيکارڻ دوران ڪهڙيون مشڪلاتون پيش اينديون آهن؟ <p>صلاحڪار جوڙ ڪرڻ جي تصور جي وضاحت هيٺ ڏنل سرگرميءَ ذريعي ڪندو / ڪندي.</p> <p>صلاحڪار ميز تي موجود پڪڙيل هڪ جهڙيون شيون گڏ ڪري ساٿين کان پڇندو / پڇندي ته مون هيئنر توهان جي سامهون ڇا ڪيو؟ صلاحڪار ساٿين جا جواب ٻڌي هيٺ ڏنل وضاحت ڪندو / ڪندي.</p>	<p>چارٽ، بورڊ، عددن جي دلچسپ ڪهاڻي، هينڊ آئوٽ</p>

	<p>جوڙ:</p> <p>ڪجهه شين کي گڏي ڳڻڻ يا شمار ڪرڻ کي جوڙ چئبو آهي ۽ بورڊ تي + ”جو نشان ناهي ڏيکاريندو / ڏيکاريندي. صلاحڪار سائين کي ٻڌائيندو / ٻڌائيندي ته اسان پهرين ۽ ٻئين درجي ۾ شاگردن کي ٻه عددي انگ ۾ هڪ عددي انگ جو جوڙ ’بغير حاصل‘ ۽ ’حاصل ڪرڻ‘ جي طريقن سان ڪرائيندا آهيون.</p>	
	<p>اڳتي وڌڻ:</p> <p>صلاحڪار سائين کي گروهن ۾ ورهائي انهن کي هيٺ ڏنل سرگرمين مان هر گروهه کي هڪ سرگرمي ڏئي هدايت ڏيندو / ڏيندي. پنهنجي گروهه ۾ ڏنل سرگرمي کي غور سان پڙهو ۽ ڏنل سوالن تي غور ڪري هڪ پيشڪش تيار ڪريو.</p> <p>1_ هن سرگرمي جا ڪهڙا مقاصد آهن؟ (ٻار هن مان ڪهڙي مهارت سکندا؟)</p> <p>2_ مهارت يا تصور کي سڀڪارڻ لاءِ ڪهڙي حڪمت عملي استعمال ڪئي وئي آهي؟</p> <p>3_ ڇا توهان هن حڪمت عمليءَ مان مطمئن آهيو؟ جيڪڏهن نه ته هن کي ڪهڙي طرح بهتر بڻائي سگهجي ٿو؟</p> <p>4_ توهان ٻارن ۾ هن تصور يا مهارت جي پختگي لاءِ ڪهڙيون سرگرميون / مشقون تجويز ڪندا؟</p> <p>سرگرمي</p> <p>صلاحڪار بورڊ تي ڪجهه هڪ عدد 9، 4، 7، 2، 5 لکي سائين کي چونڊو / چونڊي ته انهن کي وڏي آواز ۾ پڙهو.</p> <p>هاڻي صلاحڪار سائين کي 5 گروپن ۾ ورهائي هر گروهه کي ويه موتي ڏئي هدايت ڏيندو / ڏيندي ته سڀ ساٿي انهن موتين کي ڳڻي پنهنجي ڪاپين تي لکو.</p> <p>هاڻي صلاحڪار سائين کي چونڊو / چونڊي ته توهان انهن موتين مان ڪجهه موتي پنهنجي ساٿي کي ڏيو. ان کان علاوه پنهنجي ڪاپي تي لکو ته توهان ڪيترا موتي پنهنجي ساٿي کي ڏنا. اهو به لکو ته توهان وٽ</p>	

باقي ڪيترا موتي آهن. هاڻي موتين جي ٻنهي عددن جي وچ ۾ جوڙ جو نشان لڳايو $14+6$. هاڻي صلاحڪار گروهه کي چونڊو / چونڊي ته ٻنهي کي جوڙ ڪريو

سرگرمي 2:

صلاحڪار سائين / ٻارن کي گروهن ۾ ويهاري هدايت ڏيندو / ڏيندي ته “ڏنل سرگرمي” ۾ ٻن اهڙن صوفن ۾ رنگ ڀريو جن جو جوڙ 15 هجي.

سرگرمي 3:

صلاحڪار سرگرمي شيت سائين ۾ ورهائيندو / ورهائيندي. (گروپ ورڪ) جنهن ۾ ساٿي ٻه عددي انگ ۾ هڪ عددي انگ کي جوڙ ڪندا بغير حاصل ڪرڻ جي طريقي سان استاد هر گروهه کي مختلف سوال ڏيندو / ڏيندي. مثال

اڻڪا	ايڪا
2	6
+	3
2	9

حاصل جوڙ

سرگرمي 4:

صلاحڪار سائين کان سوال پڇندو / پڇندي ته جيڪڏهن اسان 4 ايڪا 6 ڏهاڪن ۾ جوڙ ڪريون ته ڇا جواب ايندو؟

صلاحڪار ياد ڏيارائي ته اسان پڙهي آيا آهيون ته 10 ايڪا گهڻو ٿيندو آهي؟ (ڏهه 10 ايڪا هڪ ڏهاڪو ٿيندو آهي). بس ڏهه ايڪا ملي هڪ ڏهاڪو ٺهندو آهي. نئون ڏهاڪو، ڏهاڪي جي جڳهه تي ويندو ۽ ايڪي جي جڳهه تي ڪجهه نه رهندو. جڏهن ڪجهه نه بچي ته ڇا ٿيندو آهي؟ (ٻڙي)

ٻه ڏهاڪن ۾ هڪ ڏهاڪو ٻيو ملائجي ته ڪُل ڪيترا ڏهاڪا ٿيندا؟ جواب آيو

ٻڙي ايڪا تي ڏهاڪا ٽيهه (30). استاد ڪجهه مشقون بغير شڪلين واري طريقي سان ڪرائي جيئن ساڻي پهرين درجي ۾ ڪري آيا آهن.

سرگرمي نمبر 5: ٻه عددي انگ ۾ عدد جو حاصل ڪيل جوڙ اسانجي اسڪول ۾ ٻئين درجي ۾ 56 شاگرد آهن. جڏهن ته ٽئين درجي ۾ 28 شاگرد. ڪُل شاگردن جو تعداد ٻڌايو؟ سوال ۾ ڇا ڪرڻو آهي؟ (جوڙ ڪرڻو آهي)

56 ۾ ڪيترا ايڪا ۽ ڪيترا ڏهاڪا آهن
(6 ايڪا 5 ڏهاڪا)

لهذا 6 کي ايڪن هيٺيون ۽ 5 کي ڏهاڪن هيٺيون لکو.

اهڙي طرح 28 ۾ 8 ايڪا 2 ڏهاڪا آهن.

لهذا 8 کي ايڪن هيٺيون ۽ 2 کي ڏهاڪن هيٺيون لکو.

پهريون وانگر 6 ايڪن ۾ 8 ايڪا ملايون ته ڇا جوڙ ايندو؟ (14)

4 کي ايڪن هيٺيون ۽ هڪ ڏهاڪي کي ڏهاڪن هيٺيون لکو.

حاصل ڪيل ڏهاڪو ڏهاڪي مٿان لکو.

هاڻي ڪيترا ڏهاڪا جمع ٿيندا (1,5 ۽ 2)

ڪيترا ڏهاڪا ٺهيا؟ (8)

حاصل ڪيل جوڙ 84 چوراسي.

	<p>سرگرمي 6:</p> <p>ڏنل ڇٽيءَ تي 6 ٻيا ستارا ٺاهي ٻڌايو ته ڪُل ڪيترا ستارا آهن؟</p> <p>هي سرگرمي مختلف شين جي ڊرائنگ جي مدد سان ٻه عددي انگ ۽ ٽي عددي انگ لاءِ به ڪرائي سگهجي ٿي.</p> <p>سرگرمي نمبر 7:</p> <p>هيءَ سرگرمي انفرادي يا گروهه ۾ ڪرائي سگهجي ٿي. ان ڪري ٻن عددن جا جوڙا ٺاهيو جن جو حاصل ڪيل جوڙ 100 هجي.</p> <p>----- + ----- 100 = -----</p> <p>----- + ----- 100 = -----</p> <p>----- + ----- 100 = -----</p> <p>----- + ----- 100 = -----</p> <p>صلاحڪار واري سان سائين کي پيشڪش ڪرڻ لاءِ گهرائيندو /</p> <p>گهرائيندي ۽ ان کان پهريون سرگرمي جو مظاهرو ڪرڻ لاءِ چونڊو /</p> <p>چونڊي. بعد ۾ ڏنل سوالن تي پنهنجا خيال وٺڻ لاءِ چونڊو / چونڊي.</p>	
	<p>خلاصو:</p> <p>صلاحڪار هيٺ ڏنل سوالن جي مدد سان بحث جو آغاز ڪندو / ڪندي.</p> <p>ڇا پيش ڪيل سرگرميون توهانجي ڪلاس ۾ توهانجي لاءِ مددگار ثابت ٿينديون؟ ان تي بحث ڪريو ۽ پنهنجي معلومات کي سامهون رکي ڏنل موضوع تحت سبق منتخب ڪري ان جي منصوبه بندي ڪريو. سائين جو حوصله افزائي ڪئي وڃي ته هو پنهنجي ڪم کي ڪلاس جي ديوار تي لڳائن ته جيئن ٻين سائين جي راءِ ورتي وڃي.</p>	

استادن لاءِ معلومات

جوڙ: ڪجهه شين کي گڏي ڳڻڻ / شمار ڪرڻ کي جوڙ چئبو آهي.
گٽ: ڏنل شين مان ڪجهه واپس وٺڻ يا الڳ ڪرڻ کي گٽ چئبو آهي.
ضرب: شين جي هڪ ئي گروهه کي بار بار جوڙ ڪرڻ کي ضرب چئبو آهي. ان کي مسلسل جوڙ ڪرڻ جو عمل به چيو ويندو آهي. يا ڪنهن انگ کي بار بار جوڙ ڪرڻ جي مختصر عمل کي ضرب چئبو آهي.
ونڊ: هن کي مسلسل گٽ ڪرڻ جو عمل چئبو آهي. شين جي هڪ ئي گروهه کي ڏنل مقدار / عدد مان بار بار گٽ ڪرڻ کي وڊ چئبو آهي.

يونٽ نمبر 3 Subtraction ڪٽ جو تعارف

مهارتون
ڪٽ جو تعارف

مقاصد:

- هن سيشن کانپوءِ استاد ان قابل ٿي ويندا ته هو ڪٽ ڪرڻ جي مهارتن ۽ معلومات تي عبور حاصل ڪندي ٻارن کي ان قابل بڻائيندا ته:
1. ڪٽ ڪرڻ جو نشان ٺاهي ڏيکاري سگهندا.
 2. هڪ عدد جي هڪ عدد سان ڪٽ (بغير حاصل ڪرڻ جي) ڪري سگهندا.
 3. ٻه عددي انگ جي ٻه عددي انگ سان ڪٽ (حاصل ڪرڻ جي) ڪري سگهندا.

وقت	طريقيڪار	مددگار شيون
20 منٽ	تعارف: صلاحڪار هيٺ ڏنل سوالن جي مدد سان Think Pair Share ذريعي بحث جو آغاز ڪندو / ڪندي. ساٿين جون اهم ڳالهيون چارٽ تي لکندو / لکندي. 1. توهان ڪٽ ڪرڻ جي صلاحيت / مهارت سيکارڻ لاءِ ڪهڙيون حڪمت عمليون اختيار ڪندا آهيو؟ 2. ڪٽ ڪرڻ جي صلاحيت سيکارڻ ۾ توهان کي ڪهڙيون مشڪلاتون پيش اينديون آهن؟	بليڪ بورڊ
	اڳتي وڌڻ: صلاحڪار ساٿين کي گروهن ۾ ورهائيندي هيٺ ڏنل سرگرمين مان هر گروهه کي هڪ هڪ سرگرمي ڏئي هدايت ڏيندو / ڏيندي. پنهنجي گروپ ۾ ڏنل سرگرمي ۽ ان جي سوالن تي غور ڪندي هڪ پيشڪش تيار ڪريو	چارٽ، بورڊ، سرگرمي شيٽ

1. هن سرگرمي جا ڪهڙا مقاصد آهن؟ (ٻارهن مهارت مان ڇا سڪندا؟)
 2. مهارت / تصور کي سيکارڻ لاءِ ڪهڙي حڪمت عملي استعمال ڪئي وئي آهي؟
 3. ڇا توهان هن سرگرمي مان مطمئن آهيو؟ جيڪڏهن نه ته ان کي ڪهڙي طرح بهتر بڻائي سگهجي ٿو؟
 4. توهان ٻارن ۾ هن مهارت / تصور تي عبور حاصل ڪرڻ لاءِ ڪهڙيون سرگرميون / مشقون تجويز ڏيندا؟
- سرگرمي نمبر 1:
- ٻارن کي عنوان طرف آڻيندي ۽ ڪلاس ۾ دلچسپي وڌائڻ لاءِ استاد چار پينسلون هڪ ٻار کي ڏئي انکي باقي شاگردن ڏانهن سامهون ڪندي پڇا ڪري ته احمد وٽ ڪيتريون پينسلون آهن؟ 4
- سرگرمي بورڊ تي ڪئي وڃي. جواب بورڊ تي لکيو وڃي

- هاڻي انهن مان 3 پينسلون ٻئي ٻار صمد کي ڏئي پڇي ته ڪيتريون پينسلون صمد کي ڏنيون سين؟ 3
- جواب کي 4 جي هيٺيون بورڊ تي لکيو وڃي
- هاڻي احمد وٽ ڪيتريون پينسلون بچيون؟
- بورڊ تي 1 لکي پڇو ته اهڙو عمل جنهن مان ڪنهن شيءِ کي ڪڍي ڇڏجي ان کي ڇا چيو ويندو آهي؟ (ڪٽ)
- ڪٽ ڪرڻ جي علامت سوال سان گڏ استعمال ڪريو.

سرگرمي 2:

استاد / استاديائي هم چورس خانن واري چارٽ کي ڪنهن نمايان جڳھ تي لڳائي ٻه عددي انگ مان ٻه عددي انگ کي ڪٽ ڪرڻ جو مثال پيش ڪري، جنهن کي بنا شڪل ذريعي حل ڪيو ويو هجي، ان کي في الحال ڪنهن اخبار سان ڏکيو وڃي.

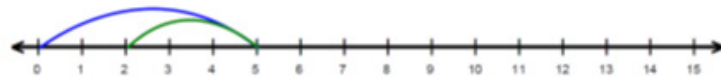

استاد واضع ڪري ۽ وضاحت ۾ شاگردن کي سوالن ۽ جوابن ۾ شامل ڪري.
 37 ۾ ڪيترا اڻڪا ۽ ڪيترا ڏهاڪا آهن؟ (7 اڻڪا 3 ڏهاڪا)
 شڪل ۾ 10، 10 خانن واريون ٽي پٽيون ڇا ظاهر ڪن ٿيون؟ (3 ڏهاڪا)
 ننڍا ڏهاڪا 7 ڇو ٺاهيا ويا آهن؟ (7 اڻڪا ظاهر ڪن ٿا)
 ڪيترا اڻڪا ڪٽڻا آهن؟ (4 اڻڪا)
 4 اڻڪا ڪٽيا باقي ڪيترا بچيا؟ (باقي 3 اڻڪا، انهن کي ايڪن هيٺيون لکو)
 3 ڏهاڪن مان 2 ڏهاڪا ڪٽڻا آهن. ان ڪري ڏهاڪن واريون پٽيون ڪٽيون سين، باقي ڇا بچيو؟ (1 ڏهاڪو)
 1 ڏهاڪي کي ڏهائي هيٺيون لکيوسين. هاڻي ڪهڙو عدد مليو؟ (جواب 13)
 هاڻي معلم اخبار هٽائي ساڳئي مثال کي بغير شڪل ذريعي حل ڪري.
 پهريون ٻه عددي انگ 37 آهي جنهن ۾ 7 اڻڪا 3 ڏهاڪا آهن. اسان کي 37 مان 24 ڪٽ ڪرڻا آهن. 4 اڻڪا 2 ڏهاڪا ڪٽ

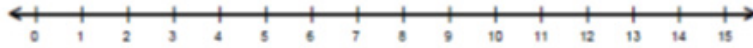
ڪرڻا آهن. ان ڪري اسان 7 ايڪن مان 4 ايڪا ۽ 3 ڏهاڪن مان 2 ڏهاڪا ڪٽ ڪندا سين. حاصل جواب 3 ايڪا 1 ڏهاڪو آهي. اسان 3 ايڪن کي ايڪي هيٺيون ۽ 3 ڏهاڪن کي ڏهاڪي هيٺيون لکيو. حاصل جواب 13 آهي. معلم ڪجهه بغير شڪل جي مثالي مشقون ڪرائي جائزو وٺي

سرگرمي نمبر 3:

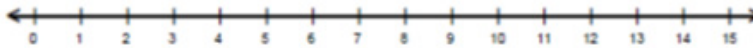
نمبر لائن جي مدد سان ڪٽ ڪريو

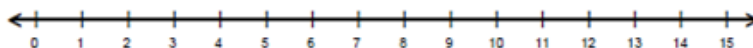
$$5 - 3 = 2$$

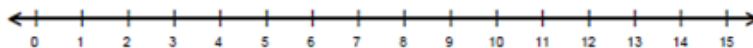
$$8 - 1 = \underline{\hspace{1cm}}$$

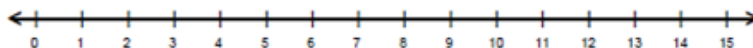
$$11 - 4 = \underline{\hspace{1cm}}$$

$$8 - 5 = \underline{\hspace{1cm}}$$

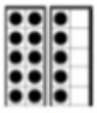
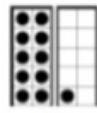
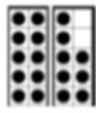
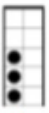
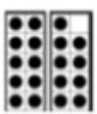

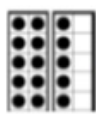

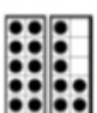
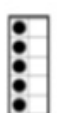
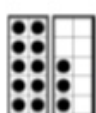

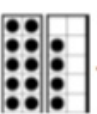
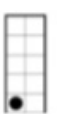
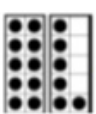

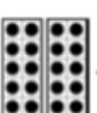

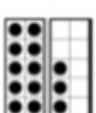

$$13 - 2 = \underline{\hspace{1cm}}$$

$$9 - 3 = \underline{\hspace{1cm}}$$

	<p>سرگرمي نمبر 4: نقطن جي مدد سان ڪٽ ڪريو</p> <div> <div> = _____ 15 - 11 = _____ </div> <div> = _____ 18 - 3 = _____ </div> </div> <div> <div> = _____ 19 - 9 = _____ </div> <div> = _____ 15 - 6 = _____ </div> </div> <div> <div> = _____ 17 - 5 = _____ </div> <div> = _____ 13 - 8 = _____ </div> </div> <div> <div> = _____ 14 - 1 = _____ </div> <div> = _____ 16 - 10 = _____ </div> </div> <div> <div> = _____ 20 - 7 = _____ </div> <div> = _____ 13 - 4 = _____ </div> </div>	
چارٽ ۽ مارڪر	<p>خلاصو: صلاحيڪار سائين کي گروهن ۾ ورهائيندي هدايت ڏيندو / ڏيندي ته ڏنل عنوان تحت هڪ سبق منتخب ڪري ان جي منصوبه بندي ڪريو بعد ۾ ان سبق جي پيشڪش ڪرائي ويندي</p>	40 منٽ

يونٽ نمبر 4: ضرب اُپت Multiplication

مهارتون:

ضرب اُپت (هڪ عدد جي هڪ عدد سان) Simple Multiplication ضرب اُپت (ٻه عددي انگ جي هڪ عددي انگ سان عدد حاصل ڪندي) with carrying Multiplication افقي ضرب اُپت (ٻه عددي انگ جي هڪ عدد سان عدد حاصل ڪندي) مقاصد:

- هن سيشن کانپوءِ استاد ان قابل ٿي ويندا ته هو عددن جا علامتن ذريعي حساب، ضرب اُپت جون مهارتون ۽ معلومات تي عبور حاصل ڪندي ٻارن کي ان قابل بڻائيندا ته:
- ضرب کي مسلسل جوڙ جي عمل جي طور تي بيان ڪري سگهندا.
- "x" کي علامت ڪري لکي سگهندا.
- 2s, 3s, 4s, 5s, 10s ۾ گڻي سگهندا.
- 2, 3, 4, 5, 10 جا ڪوڙا ٺاهي پڙهي سگهندا.
- هڪ عدد کي هڪ عدد ۽ ٻن عددن کي ٻن عددن سان ضرب ڪري سگهندا.

وقت	طريقيڪار	مددگار شيون
20 منٽ	<p>صلاحڪار سيشن جي شروع ۾ سائين کي ٻلي جي تصوير ڏيکاري سوال پڇندو / پڇندي.</p> <p>1_ هي ڇا آهي؟ (ٻلي)</p> <p>2_ هن جون تنگيون گهڻيون آهن؟ (4)</p> <p>3_ اهڙين چئن ٻلين جون تنگيون گهڻيون هونديون؟ ($4 + 4 + 4 + 4 = 16$)</p> <p>هاڻي صلاحڪار واضح ڪري ته 4 کي 4 دفعا جوڙ ڪرڻ سان 16 جواب ملندو. ($4 + 4 + 4 + 4 = 16$)</p> <p>ان جو مطلب آهي ته ($4 + 4 + 4 + 4 = 16$)</p> <p>يا 4 کي 4 دفعا جوڙ ڪرڻ سان جواب 16 ايندو.</p> <p>ان کي اسان هيئن به لکندا آهيون $4 \times 4 = 16$</p> <p>صلاحڪار وضاحت ڪندو / ڪندي ته ضرب جو تصور مسلسل جوڙ ڪرڻ</p>	بليڪ بورڊ

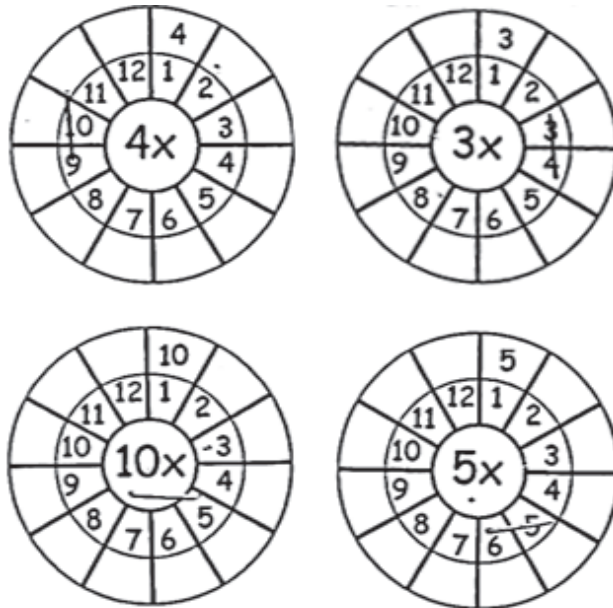
	<p>وقت</p> <p>جو عمل آهي ۽ ان لاءِ 'x' جي علامت استعمال ڪئي ويندي آهي. ٻن عددن جي ضرب لاءِ ضرب اُپت جو اصطلاح استعمال ڪبو آهي. هتي 4 ۽ 4 جي ضرب اُپت 16 آهي. ضرب لاءِ 'x' جي علامت جو استعمال ڪيو ويندو آهي. وضاحت کانپوءِ صلاحڪار سائين سان Think _ Pair _ Share ذريعي هيٺ ڏنل سوال پڇي انهن جا جواب چارٽ تي لکندو / لکندي.</p> <ul style="list-style-type: none"> • توهان ٻارن کي ضرب اُپت جا سوال / سرگرميون ڪيئن ڪرائيندا آهيو؟ • توهان کي ٻارن کي ضرب اُپت سيکارڻ دوران ڪهڙيون مشڪلاتون پيش اينديون آهن؟ 	
<p>بليڪ بورڊ</p>	<p>اڳتي وڌڻ:</p> <p>صلاحڪار سائين کي گروهن ۾ ورهائيندي هيٺ ڏنل سرگرمين مان هر هڪ گروهه کي هڪ سرگرمي ڏئي هدايت ڏيندو / ڏيندي ته پنهنجي گروپ ۾ ڏنل سرگرمي کي غور سان پڙهي ڏنل سوالن تي غور ڪندي هڪ پيشڪش تيار ڪريو.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1- هن سرگرمي جا ڪهڙا مقاصد آهن؟ ٻار ان مان ڪهڙي مهارت سکندا؟ 2- هن مهارت يا تصور کي سيکارڻ لاءِ ڪهڙي حڪمت عملي استعمال ڪئي وئي آهي؟ 3- ڇا توهان هن حڪمت عملي مان مطمئن آهيو؟ جيڪڏهن نه ته ان کي ڪهڙيءَ طرح بهتر ڪري سگهجي ٿو؟ 4- توهان ٻارن ۾ هن مهارت يا تصور کي مضبوط ڪرڻ لاءِ ڪهڙيون مشقون / سرگرميون تجويز ڪندا؟ <p>سرگرمي نمبر 2:</p> <p>استاد / استاديائي شاگردن کي 12 پٿر ڏئي چوي ته انهن جا برابر برابر جوڙا ٺاهي انهن کي ضرب جي عددي عمل سان ظاهر ڪريو.</p> <p>شاگرد ٻه، ٻه جا 6 جوڙا ($2 \times 6 = 12$) ۽ ٽي، ٽي جا 4 جوڙا ($3 \times 4 = 12$) ٺاهي سگهن ٿا يا ان جي برعڪس 6 جا 2 ۽ 4 جا ٽي جوڙا به ٺاهي سگهن ٿا.</p>	<p>60 منٽ</p>

سرگرمي نمبر 3 :
استاد / استاديائي 20 شيون (پٿر / ڪانا / تافيون / پينسلون) ڪڍي
10 ٻارن ۾ 2،2 ڪري ورهائي. هاڻي هڪ ٻار کي سامهون گهرائي سوال
پڇي.

1. ٻار ڪيترا آهن؟ (1)
2. شيون ڪيتريون آهن؟ (2)
استاد / استاديائي بورڊ تي $2 \times 1 = 2$ لکي. هاڻي ٻئي ٻار کي گڏ بيهاري
سوال پڇي

هاڻي ڪيترا ٻار آهن؟ (2)
ٻنهي وٽ ڪيتريون شيون آهن؟ (4)
هاڻي بورڊ تي $2 \times 2 = 4$ لکي.
اهڙي طرح واري واري سڀني کي گهرائي لکندو وڃي ۽ سڀني کي گهرائڻ
کانپوءِ استاد / استاديائي بورڊ تي اشارو ڪري واضح ڪري ته اسان
جڏهن 2،2 جا 10 جوڙا ٺاهيا آهن، ان کي ضرب جي عمل ذريعي لکڻ سان
کوڙو ٺاهيو آهي. هاڻي ان کي ڪورس ۾ پڙهائي ۽ دهرائي.

سرگرمي نمبر 5 :
استاد / استاديائي شاگردن کي چار گروپن ۾ ويهاري هر گروپ کي
3،4،5 ۽ 10 جو کوڙو ٺاهڻ لاءِ چوي ۽ ڏنل نمونن ۾ حل ڪرڻ لاءِ چوي.

چارت ۽ مارڪر	خلاصو: صلاحيڪار سائين ڪي گروهن ۾ ويهاري انهن ڪي چوي ته هو ڏنل عنوان تحت هڪ سبق منتخب ڪري ان جي منصوبه بندي ڪن. بعد ۾ سبقن جي پيشڪش ڪرائي ويندي. سائين جي ان پيشڪش تي حوصله افزائي ڪئي وڃي.	45 منٽ
--------------	---	--------

يونٽ نمبر 5 ونڊ Division

مهارتون:

1. سادي وڊ (هڪ عدد جي هڪ عدد سان)
 2. وڊ (ٻن عددي انگ جي هڪ عددي انگ سان Simple Division)
- مقاصد:

- هن سيشن کانپوءِ استادن ان قابل ٿي ويندا ته عددن جا الجبري عوامل، وڊ ڪرڻ جي مهارتن ۽ معلومات تي عبور حاصل ڪندي ٻارن کي ان قابل بڻائيندا ته هو:
- () کي بطور وڊ جو عمل ڄاڻيندا
 - وڊ کي مسلسل گهٽائڻ جو عمل ڄاڻيندا
 - ضرب کي ڪوڙڻ جي اندر رهي وڊيندا جڏهن ته باقي 0 بچي.
 - 2 عددي انگ کي هڪ عددي انگ سان وڊيندا

وقت	طريقيڪار	مددگار شيون
20 منٽ	<p>تعارف:</p> <p>صالحڪار 6 تافيون ڪٿي 3 سائين کي گهرائي چوندو/ چوندي ته 6 تافيون ٽن سائين ۾ برابر ورهايون ٿا. پهرين 2 تافيون هڪ ساٿي کي ڏئي بورڊ تي سوال لکي حل ڪرائي.</p> $4 = 2 \div 6$ <p>باقي تافيون ڏيکاري پڇي ته هاڻي ڪيتريون آهن؟ پوءِ 2 تافيون ٻئي ساٿي کي ڏئي بورڊ تي سوال لکي حل ڪرائي.</p> $2 = 2 \div 4$ <p>ان کانپوءِ ڏيکاري ته هاڻي ڪيتريون تافيون آهن؟ (2)</p> <p>هاڻي آخري ساٿي کي ٻه تافيون ڏئي بورڊ تي سوال لکي حل ڪرائي</p> $0 = 2 \div 2$	<p>بليڪ بورڊ</p>

	<p>هاڻي پڇي ته مون گھڻن ٻارن ۾ تافيون ورهائيون؟ (3)</p> <p>هر هڪ کي گھڻيون تافيون مليون؟ (2)</p> <p>صلاحڪار هاڻي واضع ڪري ته اسان 6 تافين مان 2 تافيون 3 دفعا ڏنيون. ان جو مطلب ته گھڻائڻ جي لڳاتار عمل کي ونڊ چئبو آهي. هن عمل کي اسان ونڊ ۾ هيئن لکندا آهيون. $3 = 2 \div 6$ (÷) ونڊ جي علامت آهي. '÷' ڇا جي علامت آهي؟ (ونڊ جي)</p> <div style="text-align: center;"> <p>باقِي بچيل ← 5</p> $\begin{array}{r} 2 \overline{) 10} \\ \underline{10} \\ 0 \end{array}$ <p>← ونڊيل 10</p> <p>← پاڇي 2</p> <p>← ونڊيندڙ 2</p> </div> <p>وضاحت کانپوءِ صلاحڪار ساٿين سان Think _ Pair _ Share جي طريقي سان نل سوال پڇندو / پڇندي ۽ انهن جي جوابن کي چارٽ تي لکندو / لکندي.</p> <ul style="list-style-type: none"> • توهان ٻارن کي ضرب آپٽ سيڪارڻ لاءِ ڪهڙيون سرگرميون ڪرائيندا آهيو؟ • توهان کي ضرب آپٽ سيڪارڻ دوران ڪهڙيون مشڪلاتون پيش اينديون آهن؟ 	
<p>12 پٿر / پٽيون / ڪانا / يا ڪي ٻيون موجود شيون بليڪ بورڊ</p>	<p>اڳتي وڌڻ:</p> <p>صلاحڪار ساٿين کي گروهن ۾ ورهائيندي انهن کي هيٺ ڏنل سرگرمين مان هر گروهه کي هڪ سرگرمي ڏئي هدايت ڏيندو / ڏيندي. پنهنجي گروپ ۾ ڏنل سرگرمي کي غور سان پڙهو ۽ هيٺ ڏنل سوالن تي غور ڪندي هڪ پيشڪش تيار ڪريو.</p> <p>1_ هن سرگرمي جا ڪهڙا مقاصد آهن؟ (ٻار هن مهارت مان ڇا سکندا؟)</p> <p>2_ هن مهارت / تصور سيڪارڻ لاءِ ڪهڙي حڪمت عملي استعمال ڪئي وئي آهي؟</p>	<p>60 منٽ</p>

3_ ڇا توهان هن حڪمت عمليءَ مان مطمئن آهيو؟ جيڪڏهن نه ته ان کي ڪهڙي طرح بهتر بڻائي سگهجي ٿو؟

4_ توهان ٻارن ۾ هن مهارت / تصور تي عبور حاصل ڪرڻ لاءِ ڪهڙي مشقون / سرگرميون تجويز ڪندا؟

سرگرمي نمبر 1 :

صلاحڪار شاگردن کي چار گروپن ۾ ورهائي هر گروپ کي 12 پٿر / پتيون ڪانا يا ڪي بيون موجود شيون ڏئي انهن کي برابر حصن ۾ تقسيم ڪرڻ لاءِ چوي. ان کان علاوه انهن کي ونڊ جي عمل کي لکڻ ۽ تصوير ذريعي ظاهر ڪرڻ لاءِ چوي.

مثال طور:

$$4 = 3 \div 12$$

$$3 = 4 \div 12$$

$$6 = 2 \div 12$$

$$2 = 6 \div 12$$

صلاحڪار هر گروپ کي پنهنجو ڪم باقي ساٿين کي ڏيکارڻ لاءِ گهرائي. جيڪڏهن هر گروپ هڪ جهڙو ڪم ڪري ته صلاحڪار انهن کي ٻڌائي ته ٻين طريقن سان به ڪري سگهجي ٿو.

سرگرمي نمبر 2 :

صلاحڪار شاگردن کان سوال ڪري ته جيڪڏهن جميل وٽ 15 تافيون آهن ۽ هو 3، 3 تافيون هڪ هڪ ٻار کي ڏئي ته ڪيترن ٻارن کي تافيون ملنديون؟ ان کي گهٽائڻ جي عمل سان ظاهر ڪريو؟ صلاحڪار بورڊ تي لکي پوءِ سوال ڪري

$$\begin{array}{r} 12 \\ - 3 \\ \hline \end{array}$$

جميل وٽ ڪُل ڪيتريون تافيون هيون؟ (15)

$$\begin{array}{r} 9 \\ - 3 \\ \hline \end{array}$$

جميل هر ٻار کي کيتريون تافيون ڏنيون؟ (3)
اسان 15 مان کيترا پيرا گت ڪيا؟ (5)

$$\begin{array}{r} 6 \\ - 3 \\ \hline \end{array}$$

سرگرمي نمبر 3:

صلاحڪار بورڊ تي سوال لکي

$$2 \div 8$$

هاڻي ان کي ونڊ جي عمل سان ظاهر ڪري ۽ ٻڌائي ته اسان هن کي
ڪهڙي طرح لکندا آهيون؟

۽ سوال ڪري

$$\begin{array}{r} 4 \\ 2 \overline{) 8} \\ \underline{8} \\ 0 \end{array}$$

اسان 8 کي ڪٿي لکيو آهي؟ (اندر)

اسان 2 کي ڪٿي لکيو آهي؟ (ٻاهر)

اسان هاڻي ڪهڙو ڪوڙو پڙهنداسين؟ (2 جو)

2 جو ڪوڙو 4 تائين ڇو پڙهيو؟ (ڇو ته جواب 8 آيو)

صلاحڪار هڪ ٻار کي گهرائي ان کان لکرائي ته هن کي ڪيئن
لکنداسين؟

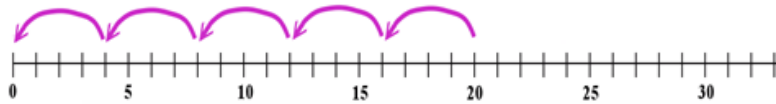
8 مان 8 گت ڪرڻ تي ڇا جواب ايندو؟

هاڻي صلاحڪار واضع ڪري ته 8 ورهايل / ونڊيل، 2 ونڊيندڙ، 4 باقي
بچيل ۽ 0 پاڇي آهي.

سرگرمي نمبر 4:

$$= 4 \div 20$$

ونڊ جو عمل دراصل برابر واقفن سان پوئتي ٽپو ڏئي 0 تائين پهچڻ جو
عمل آهي.

ڏنل شين ۽ غذا کي گروپ جي ماڻهن ۾ برابر ورهايو.
 1_ هر هڪ ماڻهو کي ڪيتري شيءِ / غذا ملندي؟
 2_ ڪيتري بچي پوندي؟

شيون يا غذا	ماڻهن جو تعداد	هر هڪ کي مليو	باقي بچيو
25 ماربل			
15 ببل گم			
10 روپين جا 8 نوٽ			
4 غبارا / ڦوڪڻا			
6 رانديڪا گاڏيون			
29 چپس جا پيڪٽ			
12 تافيون			

چارٽ ۽ مارڪر

خلاصو :
 صلاحڪار ساٿين کي گروپن ۾ ورهائي انهن کي چونڊو / چونڊي ته هو
 ڏنل عنوان تي هڪ سبق منتخب ڪري ان جي منصوبه بندي ڪن. بعد
 ۾ سبقن جي پيشڪش ڪرائي ويندي ۽ ساٿين جي حوصله افزائي ڪئي
 ويندي.

40 منت

يونٽ نمبر 6 اڻپور جو تعارف

مهارتون:

$2/1, 3/1, 4/1, 3/2, 4/3$

اڻپور جي تصور جو تعارف جيئن

مقاصد:

- 1_ هن سيشن کانپوءِ استاد ان قابل ٿي ويندا ته هو اڻپور جي مهارتن ۽ معلومات تي عبور حاصل ڪندا ته : هڪ مڪمل شيء يا شڪل جا برابر حصا بحیثیت اڻپور ڄاڻي سگهندا.
- 2_ شين ۽ شڪلين جي مدد سان اڌ، ٽيون حصو ۽ چوٿين حصي جي نشاندهي ڪري سگهندا.
- 3_ اڌ، ٽيون حصو ۽ چوٿين حصي جون علامتون (رياضي) ۽ يعني $2/1, 3/1$ ۽ $1/4$ ۾ ظاهر ڪري سگهندا.
- 4_ ڏنل شڪل کي علامتي اڻپور سان ملائي سگهندا.

وقت	طریقکار	مددگار شيون
20 منٽ	تعارف : صلاحڪار ٻن سائين کي بورڊ ڏانهن گهرائي انهن کي ڏيکاري ته آئون هي بسڪوٽ سائين ۾ ورهايا پيو / پئي. صلاحڪار بسڪوٽ جا ٻه ٽڪر ڪندو / ڪندي. هڪ ننڍو ۽ هڪ وڏو ٻنهي سائين کي ڏئي ڪلاس جي باقي سائين کان پڇي ته ڇا ٻنهي سائين کي برابر حصا مليا؟ جواب ايندو ته نه _ هڪ ساڻي کي وڌيڪ حصو ۽ ٻئي کي گهٽ حصو مليو. صلاحڪار چوندو / چوندي ته اسان اڄ پڙهنداسين ته ڪنهن شيء جي برابر ۽ غير برابر حصن کي ڪيئن لکبو ۽ پڙهيو آهي. استاد بورڊ تي گول ۽ مستطيل جون شڪليون ٺاهي سائين کان سوال پڇي ته ڪهڙا حصا برابر آهن ۽ ڪهڙا برابر نه آهن؟	بليڪ بورڊ
		

	<p>هاڻي صلاحڪار اڻپور جو تعارف ڪرائيندو / ڪرائيندي. لفظ اڻپور جي معنيٰ جزو، ٽڪرو، حصو يا ڀڳل آهي. ڪنهن مڪمل شيءِ جا حصا / ٽڪرا برابر ٿي سگهن ٿا. برابر حصن ۾ ورهايو ته هر حصو اڌ هوندو پر جيڪڏهن گول کي ٽئين ($1/3$) ۾ ورهايو ته باقي ($2/3$) حصا رهندا. اڌ کي رياضي ۾ ($1/2$)، ٽئين حصي کي ($1/3$) ۽ چوٿين حصي کي ($1/4$) سان ظاهر ڪندا آهيون. اهڙي طرح ٻه ٽيون پٽيون $2/3$، ٽين چوٿائي $3/4$ يا ٽن ۽ پنجين چوٿائي $5/4$ يا سوا سان ظاهر ڪندا آهيون.</p> <p>عام اڻپور جا ٻه حصا هوندا آهن. مٿيون حصو ٻڌائي ٿو ته هڪ مڪمل شيءِ مان ڪيترا حصا شمار ڪيا ويا آهن ان کي انس (Numerator) چئبو آهي. اهو معلوم ٿئي ٿو ته هڪ مڪمل شيءِ جا ڪيترا برابر حصا ڪيا ويا آهن ان کي چيد (Denominator) چئبو آهي.</p> <p>صلاحڪار اڻپور متعلق سائين جي ڄاڻ وڌائڻ لاءِ Think _ Pair _ Share جي ذريعي بحث ڪرائيندو / ڪرائيندي.</p> <p>1 _ اسان اڻپور ڪڏهن استعمال ڪندا آهيون؟ 2 _ ڇا هڪ اڌ هميشه هڪ ئي ماپ جو هوندو آهي؟ 3 _ ڇا اڻپور مڪمل حصي کان وڌو ٿي سگهي ٿو؟ 4 _ ڇا اسان ڪنهن مڪمل حصي مان ٽيون حصو حاصل ڪري سگهون ٿا؟ 5 _ ڇا اڻپور جو ونڊ سان ڪو تعلق آهي؟</p>	
<p>ڇارت، بورڊ، سرگرمي شيت</p>	<p>اڳتي وڌڻ:</p> <p>صلاحڪار سائين کي گروپن ۾ ورهائي انهن کي هيٺين سرگرمين مان هر گروهه کي هڪ هڪ سرگرمي ڏئي هدايت ڏيندو / ڏيندي ته پنهنجي گروپ ۾ ڏنل سرگرمي ۽ سوالن کي غور سان پڙهي هڪ پيشڪش تيار ڪريو.</p> <p>1 _ هن سرگرميءَ جا ڪهڙا مقاصد آهن؟ (ٻار هن مان ڪهڙي مهارت سکندا؟)</p>	<p>60 منٽ</p>

2_ هن مهارت / تصور کي سیکارڻ لاءِ ڪهڙي حڪمت عملي استعمال ڪئي وئي آهي؟

3_ ڇا توهان هن حڪمت عمليءَ مان مطمئن آهيو؟ جيڪڏهن نه ته ان کي ڪهڙي طرح بهتر بڻائي سگهجي ٿو؟

4_ توهان ٻارن ۾ هن مهارت / تصور جي پختگيءَ لاءِ ڪهڙيون مشقون / سرگرميون تجويز ڪندا؟

سرگرمي نمبر 1:

هن سرگرمي ۾ صلاحڪار 4، 4 سائين جا گروپ ٺاهي انهن کي مختلف شيون مثال: کاغذ، گتا، گول، مستطيل، ٽڪنڊا ۽ کاغذ ڌڻي انهن کي هدايت ڏئي ته پاڻ ۾ اهڙي طرح ورهايو ته جيئن هر هڪ کي برابر حصو ملي.

جڏهن ساٿي شيون ورهائڻ ته صلاحڪار سائين کان پڇي ته ٻڌايو توهان وٽ هڪ مڪمل شيءِ جو ڪيترو حصو آهي؟ ممڪن آهي سائين جو جواب چوٿون حصو يا اڌ هجي. اهڙي صورت ۾ صلاحڪار ٻڌائي ته اڌ جي اڌ حصي کي چوٿون حصو ڇڻبو آهي. يعني هر ساٿي وٽ چوٿون حصو آهي.

بورڊ تي شڪل ٺاهي سمجهايو ۽ ٻڌايو ته اڻپور کي ڀاڱي ۾ ڪيئن لکبو آهي.

1 هي هڪ کاغذ آهي جنهن جا چار حصا ڪيا ويا آهن.

چارئي حصا ملي ڪري ڇا ٺاهي رهيا آهن؟ (هڪ پورو)

جيڪڏهن چوٿائي کي پاڻ ۾ ملايون ته ڇا ٺهندو؟ (اڌ)

هڪ گروپ مان هڪ ساٿي کي گهرائي پڇا ڪريو ته هن وٽ ڪيترو حصو آهي؟ (هڪ چوٿائي)

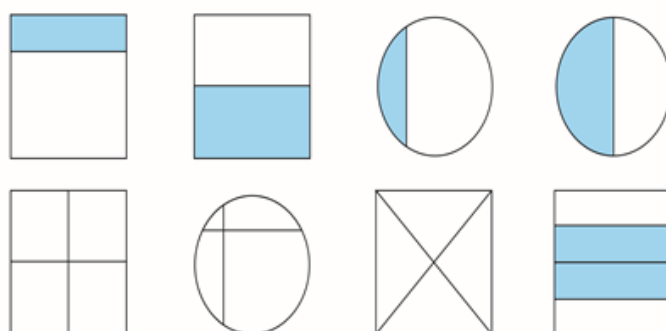
<p>ورڪ شيٽ</p>	<p>هڪ ٻئي ساٿي کان پڇو ته هنن ٻنهي وٽ ڪيترو حصو آهي؟ (ٻه چوٽائيون)</p> <p>هڪ ٽئين ٻار کي انهن سان ملائي پڇا ڪريو ته هنن ٽنهي وٽ ڪيترو حصو آهي؟ (ٽي چوٽائيون)</p> <p>هاڻي آخري ٻار کي به ملائي پڇا ڪريو ته پوري گروپ وٽ ڪيترا حصا آهن؟</p> <p>(چار چوٽائيون يا هڪ پورو)</p> <p>نوٽ: صلاحڪار جملن کي بار بار دهرائي ته جيئن ساٿين کي چوٽائي جو تصور ذهن نشين ٿي وڃي.</p> <p>سرگرمي نمبر 2:</p> <p>صلاحڪار بورڊ تي هڪ ٽڪنڊو ٺاهي ان کي ٽن برابر حصن ۾ ورهائي. هڪ حصي ۾ رنگ پري ساٿين کان پڇي ته هن رنگيل حصي کي ڇا چوندا سين؟ جواب مختلف اچي سگهن ٿا. صحيح به ۽ غلط به.</p> <p>هاڻي صلاحڪار ساٿين کي ٻڌائي ته جهڙي طرح هڪ شيءِ جا ٻه برابر حصا ٺهيا ته هڪ حصو آڌ ٿيو. اهڙي طرح ٻه آڌ ملي هڪ پورو ٺاهيندا آهن. جڏهن هڪ شيءِ جا چار برابر حصا ڪيا ته هڪ حصي کي چوٽائي چئبو آهي، ۽ چار چوٽائيون ملي هڪ پورو ٺاهينديون آهن. اهڙي طرح هڪ شيءِ کي ٽن برابر حصن ۾ ورهائجي ته هڪ حصي کي ٽيون حصو چئبو آهي.</p>	
----------------	---	--

صالحڪار گذريل سرگرمين وانگر هن سرگرمي جي به مشق ڪرائي ته جيئن سائين ۾ هڪ حصي، ٻن حصن ۽ ٽن حصن يعني هڪ مڪمل حصي جو تصور واضع ٿئي. هاڻي صالحڪار سائين کي گروپن ۾ ورهائي سرگرمي شيت ڏئي هدايت ڏيندو / ڏيندي.

گروپ نمبر 1 :

هيٺ ڏنل شڪلين مان اهڙين شڪلين جي نشاندهي ڪريو جيڪي برابر حصن ۾ تقسيم ڪيون ويون آهن.

گروپ نمبر 2 : هيٺ ڏنل شڪلين جي اڌ حصي ۾ رنگ ڀريو ۽ اڻڀريل لکو.

گروپ نمبر 3 : ٽئين حصي ۾ رنگ ڀريو ۽ اڻڀريل لکو.

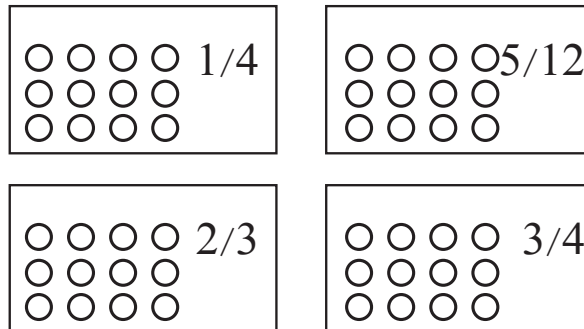

گروپ نمبر 4: ڏنل شڪلين جي ٽئين چوٽائي حصي ۾ رنگ ڀريو ۽ اڻڀور ۾ لکو.

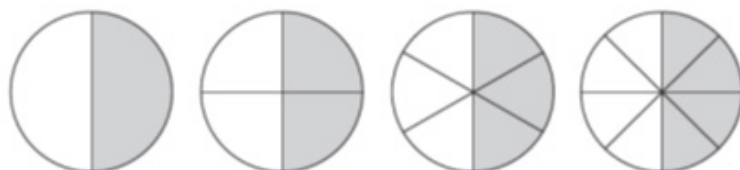

سرگرمي مڪمل ٿيڻ کانپوءِ صلاحڪار هر گروپ کي پيشڪش ڪرڻ لاءِ گهرائي ۽ انهن جي ڪم جي نمائش ڪرائي انهن جي حوصله افزائي ڪري.

سرگرمي نمبر 3: جيڪڏهن 12 ڪائونٽر هڪ سيت آهي ته ڏنل اڻڀور جي لحاظ سان ڪائونٽر ۾ رنگ ڀريو

سرگرمي نمبر 4: صلاحڪار ساٿين کي چوي ته ڏنل تصويرن جي ڪاري حصي جي لحاظ سان اڻڀور لکو.

	<p>صلاحڪار سائين جي جوابن تي بحث جي شروعات ڪري انهن جو توجهه ان ڳالهه تي مبذول ڪرائيندو / ڪرائيندي ته گول جو برابر حصو ظاهر ڪري ٿو ته $1/2$, $2/4$, $3/6$ ۽ $4/8$ برابر اٿپور (Equivalent Fraction) آهن.</p>	
چارٽ ۽ مارڪر	<p>خلاصو: صلاحڪار سائين کي گروهن ۾ ورهائي انهن کي هدايت ڏيندو / ڏيندي ته هو ڏنل عنوان تحت هڪ سبق منتخب ڪري ان جي منصوبه بندي ڪريو. بعد ۾ سبقن جي پيشڪش ڪرائي ويندي.</p>	40 منٽ

يونٽ نمبر 7 ابتدائي شڪليون

مهارتون

ابتدائي شڪلين جي سڃاڻپ

تدريسي حاصلات:

- هن سيشن کانپوءِ، استاد انهي لائق ٿي ويندا ته هو شڪلين جي مهارتن ۽ معلومات تي عبور حاصل ڪندي شاگردن کي انهي قابل ڪن ته هو:
- 1؛ روزانہ جي زندگي ۾ هڪجهڙي شڪل وارين شين جي سڃاڻپ ڪري سگهن
 - 2؛ ابتدائي شڪليون؛ مستطيل جي ڊيگهه ويڪر، گول، بيضوي ۽ ٽڪنڊي جي سڃاڻپ ڪري سگهن
 - 3؛ هڪجهڙين شڪلن جي نشاندهي ڪر سگهن

وقت	طريقيڪار	مددگار شيون
10 منٽ	تعارف؛ معاونت ڪندڙ، شريڪ ساٿين کي چونڊو ته هو پنهنجي آسپاس نظر ڦيرائين، ڇا کين سموريون شيون هڪجهڙيون نظر اچن ٿيون. متوقع جواب نه ٿي سگهي ٿو. هاڻ سوال پڇيو وڃي ته دروازي ۽ دري ۾ ڪهڙو فرق آهي؟ جواب وٺي ڪري، ويجهي جواب کي شڪل جي باري ۾ وضاحت لاءِ استعمال ڪريو. جاميٽري ۾ شڪليون، هڪ اهم جزو آهن، هي اسانجي ڏهاڙي واري زندگي ۾ گهڻي اهميت رکن ٿيون. جڏهن ٻار دنيا ۾ ايندو آهي ته هو سڀ کان اڳ ماءُ جي ۽ پوءِ پيءُ جي مھاندي کي سڃاڻيندو آهي. پوءِ پنهنجي چوڌاري ماڻهن ۽ شين کي سڃاڻڻ شروع ڪندو آهي. اهڙي ريت اسانجي چوڌاري ڪيئي شيون مستطيلي، چورس، گول، بيضوي ۽ ٽڪنڊيون هونديون آهن. ڪڏهن ڪڏهن وري شڪل يا نموني ۾ شڪليون مڪمل شڪل جو حصو هونديون آهن. اچو ته مٿي ڏنل مقصدن جي مدنظر ڪجهه سرگرميون ڪريون ٿا.	قريهي

ڇارت، لڪڻ جو
بورڊ، ماچس جون
تيليون، سرگرمي
شيت

معاونت ڪندڙ شريڪ سائين کي گروپن ۾ تقسيم ڪندو/ ڪندي ۽ ڪين هيٺ ڏنل سرگرمين مان هڪ هڪ سرگرمي ڏيندو/ ڏيندي ۽ ڪين هيٺيون هدايتون ڏيندو/ ڏيندي

پنهنجي گروپ ۾ ڏنل سرگرمي کي ڏيان سان پڙهو ۽ هيٺ ڏنل سوالن تي غور ڪندي، هڪڙي پريزنٽيشن تيار ڪريو

1؛ هن سرگرمي جا ڪهڙا مقصد آهن؟ (ٻار انهي مان ڪهڙيون مهارتون سکندا)

2؛ مهارت يا تصور سيکارڻ لاءِ ڪهڙي حڪمت عملي استعمال ڪئي وئي آهي؟

3؛ ڇا توهان هن حڪمت عملي مان مطمئن آهيو؟ جيڪر ناهيو ته انهي کي اڃان ڪهڙي ريت بهتر ڪجي؟

4؛ توهان، ٻارن ۾ هن تصور يا مهارت کي پختو ڪرڻ لاءِ ڪهڙيون مشقون يا سرگرميون تجويز ڪريو ٿا؟

سرگرمي نمبر 1؛

معاونت ڪندڙ، شريڪ سائين کي گهٽ ۾ گهٽ 11 تيليون ڏيندو/

ڏيندي. چار هڪڙي سائز جون، ٻه هڪ سائز جون ۽ 5 مختلف سائز جون

هونديون. معاونت ڪندڙ ٽن تيلين کي ميز تي رکي، اهڙي بند شڪل

ٺاهيندو. شريڪ سائين کي ڏسجي ته انهن ٻه اهڙي شڪل ٺاهي آهي يا نه

جتي رهنمائي جي ضرورت هجي اتي شريڪ سائين جي رهنمائي ڪجي.

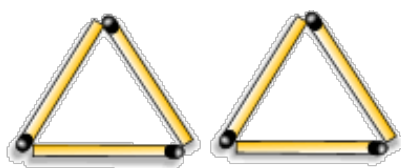
هاڻ معاونت ڪندڙ شريڪ سائين کي ٻڌائيندو ته اهڙي بند شڪل کي

ٽڪنڊو چئبو آهي. شڪل کي ڪاري بورڊ تي ٺاهجي (شريڪ ساڻي انهي

کي پنهنجين ڪاپين تي ٺاهين) ۽ هر شريڪ ساڻي کان چورائجي ته

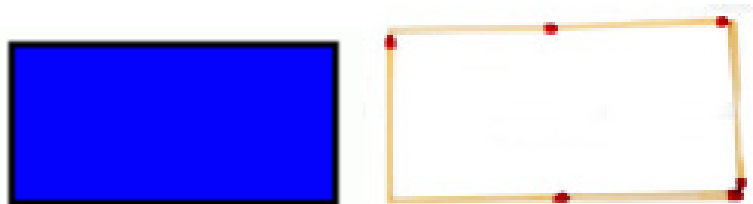
هن بند شڪل کي ٽڪنڊو چئبو آهي.

نوٽ: هنن تيلين جي مدد سان هر قسم جو ٽڪنڊو ٺهي سگهي ٿو.

سرگرمي نمبر 2؛

معاونت ڪندڙ چار تيليون کڻي، جنهن مان ٻه هڪڙي سائز جون ۽ ٻه ٻي سائز جون هجن. ٻارن کي پڻ اهڙيون ئي چار تيليون کڻڻ لاءِ چئجي. معاونت ڪندڙ هر شريڪ ساٿي وٽ وڃي ڏسي ته ڇا هن صحيح تيليون کنيون آهن. جيڪڏهن تيليون هڪڙي ئي سائز جون کنيون ويون آهن ته شڪل مستطيل بنجڻ بجاءِ چوڪنڊي بنجي ويندي. معاونت ڪندڙ چار تيليون هن ترتيب سان رکي جي بند شڪل ٺاهي. هي شڪل هن ريت به ٺهي سگهي ٿي. هاڻي شريڪ ساٿين کان معلوم ڪجي ته ڇا هي بند شڪل آهي؟ جي ها. هاڻي معاونت ڪندڙ شريڪ ساٿين کي ٻڌائيندو ته اهڙي بند شڪل کي مستطيل چوندا آهن. شڪل کي ڪاري بورڊ تي ٺاهيو وڃي. شريڪ ساٿي انهي کي پنهنجي ڪاپي تي ٺاهين ۽ چون ته اهڙي بند شڪل کي مستطيل چوندا آهن. معاونت ڪندڙ انهي نقطي تي زور ڏين ته مستطيل ٻن پاسن کان ننڍي ۽ ٻن پاسن کان وڏي (آمهون سامهون) ٿيندي آهي.

سرگرمي نمبر 3؛

معاونت ڪندڙ هڪڙي ئي سائز جون چار تيليون کڻي شريڪ ساٿين کي ٻه کڻڻ لاءِ چوندو. معاونت ڪندڙ اهي چار تيليون اهڙي ترتيب سان رکي جو جهڙي شڪل ٺهي وڃي (شريڪ ساٿي پڻ پنهنجين تيلين سان اهڙي ئي شڪل ٺاهين) معاونت ڪندڙ شريڪ ساٿين کان سوال ڪري ته ڇا هي بند شڪل آهي؟ جي ها ڇا هن شڪل جون چارئي پاسا هڪجيترا آهن؟ جي ها

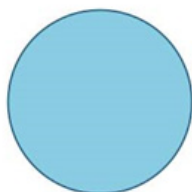
جيڪڏهن شريڪ ساٿي جواب نه ڏئي سگهن ته سندن ڌيان هڪڙي ئي سائز جي چئن تيلين طرف ڇڪايو وڃي جنهن مان انهن چورس ٺاهيو آهي

هاڻ معاونت ڪندڙ شريڪ ساٿين جي مدد سان وضاحت ڪندو/ڪندي ته اهڙي بند شڪل کي چورس چئبو آهي. شڪل کي ڪاري بورڊ تي ٺاهيو وڃي (شريڪ ساٿي انهي کي پنهنجي ڪاپي تي ٺاهين) ۽ ورجائين ”اهڙي بند شڪل کي چورس چئبو آهي“.

سرگرمي نمبر 4؛

معاونت ڪندڙ ڪا ننڍڙي گول شئي جهڙوڪ پليٽ يا گلاس ڪٽي، ڪاغذ مٿان انهي کي اونڌو ڪري رکندو ۽ هڪڙي هٿ سان انهي کي جهلي ٻئي هٿ سان پينسل جي چنڊ سان انهي جي چوڌاري گهمائيندو. پليٽ مٿي کڻندو ته دائرو بنجي ويندو. هو گروپ ۾ ويٺل شريڪ ساٿين کي اهو عمل ورجائڻ لاءِ چونڊو. هن تصور کي وڌيڪ پڪو ڪرڻ لاءِ، معاونت ڪندڙ شريڪ ساٿين کي روزاني جي شين جي مدد لاءِ چونڊو ۽ جيڪر ممڪن هجي ته انهن شين کي ماڊل طور ڏيکاريندو. دائري جي تصور جي وڌي وضاحت ڪرڻ خاطر، معاونت ڪندڙ ٺاهيل خاڪي کي ڏسي چونڊو ته هي دائري جون مڪمل شڪليون آهن.

انهي کي موڙجي ته اڌ گول ٿيندو

	<div data-bbox="678 622 957 761" data-label="Image"> </div> <div data-bbox="655 822 1219 878" data-label="Text"> <p>انهي کي وڌيڪ موڙجي ته هي چوٿون ڀاڱو ٿيندو</p> </div> <div data-bbox="756 913 871 1030" data-label="Image"> </div> <div data-bbox="1016 1016 1219 1066" data-label="Text"> <p>سرگرمي نمبر 5؛</p> </div> <div data-bbox="408 1066 1219 1209" data-label="Text"> <p>معاونت ڪندڙ گروپ ۾ انفرادي طور سڀني کي ورڪ شيٽ ڏئي تصوير ۾ موجود شڪليون، مستطيل، ٽڪنڊو، گول ۽ اڌ گول جي تعداد لکڻ لاءِ چوندو</p> </div> <div data-bbox="534 1258 1110 1736" data-label="Image"> </div>	
<p>ڇارت ۽ مارڪر</p>	<p>خلاصو؛ معاونت ڪندڙ، شريڪ ساٿين کي گروپن ۾ ورهائيندو/ورهاڻيندي ۽ کين چوندو ته هو ڏنل عنوان هيٺ هڪ سبق جو انتخاب ڪن ۽ سبق جي منصوبا بندي ڪن ۽ سبقن جي پريزنٽيشن ڪرائي وڃي. شريڪ ساٿين جي حوصلي افزائي ڪئي وڃي.</p>	<p>50 منت</p>

يونٽ نمبر 8 تحريري سوالن جا مسئلا

مهارتون:

تحريري مسئلن جو حل

مقاصد:

هن سيشن کانپوءِ استاد ان قابل ٿي ويندا ته:

1. تحريري مسئلن کي سمجھي شاگردن کي مختلف طريقن سان حل ڪرڻ سيکاريندا.
2. روزمره جي زندگي ۾ ايندڙ مسئلن کي آسانيءَ سان حل ڪري سگھندا

وقت	طريقيڪار	مددگار شيون
30 منٽ	<p>شروعات:</p> <p>صلاحڪار سبق جو آغاز ڪندي سائين کان سوال ڪندو/ ڪندي ته</p> <p>تحريري سوالن مان توهانجي ڇا مراد آهي؟</p> <p>سائين کان ڪجهه مثال اخذ ڪيا وڃن. مثال:</p> <p>اسڪول شروع ٿيڻ ۽ موڪل جو وقت؟</p> <p>هن سال پگهار ۾ ڪيترو اضافو ٿيو؟</p> <p>توهان کي رانديڪو خريد ڪرڻ لاءِ ڪيترا پئسا گهرجن؟</p> <p>جواب اچڻ کانپوءِ صلاحڪار جوابن کي اڳتي وڌائيندي ٻڌائي ته اهڙيون</p> <p>تحريريون جن ۾ عدد نه ظاهر ڪيا وڃن پر رياضي جا الجبري عوامل علامتن</p> <p>ذريعي ظاهر نه ڪيا وڃن انهن کي تحريري مسئلا/ سوال چئبو آهي. مثال:</p> <p>پيرا، گھٽ، گھٽ، ورهائڻ، ڏيڻ، واپس وٺڻ وغيره</p> <p>صلاحڪار سيشن کي اڳتي وڌائڻ کان پهرين سائين جي گروپ بندي</p> <p>ڪري. گروپ بندي لاءِ رياضي جون مختلف علامتون ٺاهي گروپ بندي</p> <p>ڪئي وڃي</p> <p>مثال: (+, -, ×, ÷, =). سڀ جوڙ وارا ساٿي هڪ گروپ ۾ ويهن، ٻيو</p> <p>گروپ ضرب، اهڙي طرح سڀ گروپ الڳ الڳ ويهن</p>	<p>چارٽ، بليڪ</p> <p>بورڊ</p>

هاڻي صلاحڪار ساٿين کان سوال ڪري ته تحريري سوالن کي حل ڪرڻ جا ڪيترا طريقا آهن تي بحث جو آغاز ڪري. بحث کي سهيڙيندي صلاحڪار تحريري سوالن جو تعارف ڪرائيندو/ڪرائيندي. جڏهن اسان ڪنهن تحرير مان سوال کي غور سان پڙهي سمجهندا آهيون ته ان کي ڪنهن مهارت ذريعي حل ڪرڻ جي ڪوشش ڪندا آهيون. مثال: جوڙ ، ڪٽ ، ضرب يا ونڊ وغيره ذريعي. حل ڪرڻ وقت اسان کي انهن سوالن کي سامهون رکي مرحلا طئي ڪرڻ جي ضرورت پوندي آهي ته جيئن اسان مسئلو سمجهي ان جو درست حل ڳولهيون.

هاڻي صلاحڪار ٻڌائيندو/ٻڌائيندي ته مسئلن کي حل ڪرڻ جا هيٺيان طريقا آهن.

فهرست ٺاهيو
اندازو لڳايو ۽ چڪاس ڪريو
پنٿي هلو
نمونا تلاش ڪريو
تصوير ذريعي
لست ٺاهيو

هاڻي صلاحڪار ٻڌائيندو/ٻڌائيندي ته سوال حل ڪرڻ جا ڪهڙا مرحلا هوندا آهن؟

1. سمجهڻ:
توهان کي ڇا سمجهڻ جي ضرورت آهي؟

2. منصوبو:
مسئلو/سوال ڪيئن حل ڪيو وڃي؟

3. حل:
صلاحڪار تحريري سوال حل ڪرڻ لاءِ ٻڌايل 3 مرحلن کي استعمال ڪندي 7 طريقا مثالن ذريعي ساٿين کي ٻڌائيندو/ٻڌائيندي

Write a Number Sentence عددي جملو لکو
ماهم 18 پينسلون 3 برابر گروپن ۾ رکيون. هر گروپ کي ڪيتريون مليون؟

	<p>لائح عمل:</p> <p>1. سمجھڻ:</p> <p>توهان کي ڇا ڄاڻڻ جي ضرورت آهي؟</p> <p>توهان کي خبر هجڻ گهرجي 18 پينسلون 3 برابر گروپن ۾ ورهائڻيون آهن.</p> <p>2. منصوبو:</p> <p>مسئلو/سوال ڪيئن حل ڪيو وڃي؟</p> <p>توهان سوال حل ڪرڻ لاءِ عدد کي جملي ۾ لکي سگهو ٿا.</p> <p>پينسلون 3 برابر گروپن ۾ ورهائڻ لاءِ تحرير ۾ لکو.</p> <p>3. حل:</p> $6 = 3 \div 18$ <p>هتي هر گروپ ۾ 6 پينسلون آهن.</p> <p>صلاحڪار سائين کان هيٺ ڏنل سوال ڪندو/ڪندي.</p> <p>1. تحريري سوال حل ڪرڻ لاءِ ڪيترا مرحلا آهن؟</p> <p>2. تنهي مرحلن جي تعريف لکو</p>	
<p>هينڊ آئوٽ</p> <p>1, 2, 3, 4, 5, 6</p>	<p>اڳتي وڌڻ:</p> <p>سائي سڪيل مهارتون (جوڙ، ڪٽ، ضرب، ونڊ) استعمال ڪندي سوالن کي حل ڪرڻ لاءِ ملي ڪم ڪندا ۽ صلاحڪار هر گروپ ۾ ان ڳالهه جو خيال رکندو/رڪندي ته بحث ڏنل سوالن/مسئلي مطابق هجي.</p> <p>صلاحڪار سائين کي 6 گروپن ۾ ورهائيندي هر گروپ کي هيٺ ڏنل سوال ڏئي هدايت ڏيندو/ڏيندي ته سوال گروپ ۾ گڏ حل ڪريو. ان لاءِ هر گروپ کي 10 منٽ ڏنا ويندا. بعد ۾ سائين کي گروپن ۾ هينڊ آئوٽ نمبر 1, 2, 3, 4, 5, 6 ڏنو ويندو ته جيئن هو پنهنجو ڪم کي ڏنل هينڊ آئوٽ سان پيئي سگهن. جتي ضرورت هجي سائين جي اصلاح ڪئي وڃي.</p> <p>سوال (هر گروپ کي سوال صفحي تي لکي ڏنا وڃن)</p> <p>گروپ نمبر 1:</p> <p>لست ٺاهيو Make a List</p> <p>حماد ناصر، بلال ۽ بابر جي تصوير پيو ڪڍي. هن انهن کان پڇيو ته توهان ٽي هڪ ئي لائين ۾ ڪيترن مختلف نمونن ۾ بيهي سگهو ٿا؟</p> <p>لائح عمل:</p>	<p>50 منٽ</p>

	<p>1. سمجھڻ: توهان کي ڇا ڄاڻڻ جي ضرورت آهي؟</p> <p>2. منصوبو: توهان هي مسئلو ڪيئن حل ڪندا؟</p> <p>3. حل: مسئلي جو حل ڪيو</p> <p>گروپ نمبر 2: (Draw a Picture تصوير ذريعي) لائب جي ٿيلهي تي تصويري گول دائرا ڇپيل آهن، جن ۾ 3 ساوا، 4 نيرا، هڪ ڳاڙهو آهي. ٻڌايو ته ٿيلهي تي گول دائرن جي مناسبت سان ڪيترا حسا ساوا آهن؟</p> <p>لائح عمل: 1. سمجھڻ: توهان کي ڇا ڄاڻڻ جي ضرورت آهي؟</p> <p>2. منصوبو: توهان هي مسئلو ڪيئن حل ڪندا؟</p> <p>3. حل: مسئلي جو حل ڪيو</p> <p>گروپ نمبر 4: پڻتي وڃڻ Working Backwards عمران ڪراچي کان نوابشاهه وڃي رهيو هو. ڪراچي کان حيدرآباد تائين 1 ڪلاڪ 25 منٽ جو سفر هو. پوءِ حيدرآباد کان نوابشاهه تائين وڌيڪ 25 منٽ جو رستو هو. عمران 2:45 منٽن تي نوابشاهه پهتو. ٻڌايو ته هن ڪراچي کان ڪهڙي وقت سفر شروع ڪيو؟</p> <p>لائح عمل: 1. سمجھڻ: توهان کي ڇا ڄاڻڻ جي ضرورت آهي؟</p>	
--	--	--

	<p>2. منصوبو:</p> <p>توهان هي مسئل ڪيئن حل ڪندا؟</p> <p>3. حل:</p> <p>مسئلي جو حل ڪيو</p> <p>گروپ نمبر 5:</p> <p>(Make a Table) ٿيبل ٺاهڻ</p> <p>توهان سومر ڏينهن 100 رپيا ڪمايا. هر ڏينهن گذريل ڏينهن کان توهان ٻيڻا پئسا ڪمايا. جيڪڏهن هي تسلسل برقرار رهيو ته جمعي تائين ڪيتري بچت ڪندا؟</p> <p>لائح عمل:</p> <p>1. سمجهڻ:</p> <p>توهان کي ڇا ڄاڻڻ جي ضرورت آهي؟</p> <p>2. منصوبو:</p> <p>توهان هي مسئل ڪيئن حل ڪندا؟</p> <p>3. حل:</p> <p>مسئلي جو حل ڪيو</p> <p>گروپ نمبر 6:</p> <p>(Find a Pattern) نمونو ڳولڻ</p> <p>ماهر انگ لکڻ شروع ڪيا. اهڙي طرح هوءَ 1, 3, 6, 10, 15 تائين لکندي وئي. ٻڌايو ته اڳيون عدد ڪهڙو هوندو؟</p> <p>لائح عمل:</p> <p>1. سمجهڻ:</p> <p>توهان کي ڇا ڄاڻڻ جي ضرورت آهي؟</p> <p>2. منصوبو:</p> <p>توهان هي مسئل ڪيئن حل ڪندا؟</p>	
--	---	--

	<p>3. حل:</p> <p>مسئلي جو حل ڪيو (عددن جو نمونو ڏسو)</p> <p>هاڻي صلاحڪار سڀني گروپن کان پيشڪش ڪرائي. جيڪڏهن ضرورت هجي ته ڏنل حل مطابق وڌيڪ وضاحت ڪري.</p>	
40 منٽ	<p>خلاصو: سيشن دوران سکيل تصورن ۽ سرگرمين جو استعمال صلاحڪار ساڻين کان پڇي ته اڄ انهن تحريري مسئلن/ سوالن بابت ڪهڙي نئي ڳالهه/ معلومات سکي. صلاحڪار ساڻين جا جواب بورڊ تي لکندو/ لکندي.</p> <p>هاڻي صلاحڪار ساڻين کان پڇي ته هو هن معلومات کي پنهنجي ڪلاس ۾ ڪيتري حد تائين استعمال ڪندا. انهن کي ڪتاب ڏنا وڃن ته جيئن هو ڪتابن ۾ موجود تحريري سوالن جو جائزو وٺن ته ڪهڙا ڪهڙا طريقا استعمال ڪري سگهجن ٿا.</p> <p>ساڻي پوسٽر، علامت، ڊرائنگ ۽ تحريري سوالن ذريعي پنهنجي ڪم جي پيشڪش ڪري سگهن ٿا</p>	

Handout No: 1

Make a List لست ٺاهيو

حماد ناصر، بلال ۽ بابر جي تصوير ڪڍي رهيو آهي. حماد انهن کان پڇيو ته توهان ٽئي ڪيترن مختلف اندازن / نمونن ۾ هڪ ئي لائين ۾ ٻيهر سگهون ٿا.

لائح عمل:

1. سمجهڻ:

توهان کي ڇا ڄاڻڻ جي ضرورت آهي؟

صلاحڪار هيٺ ڏنل عمل گروپ جي پيشڪش کانپوءِ سمجهائڻ لاءِ استعمال ڪري سگهجي ٿو/تي. توهان کي اهو ڄاڻڻ ضروري آهي ته هر هڪ پهريون، ٻيون ۽ ٽيون نمبر اچي سگهجي ٿو/تي.

2. منصوبو:

توهان هي مسئلو ڪيئن حل ڪيو/ڪندا؟

توهان مختلف طريقا ڳولڻ لاءِ هڪ فهرست ٺاهي سگهو ٿا. ڪنهن هڪ شاگرد کي پهرين نمبر لاءِ چونڊيو. ٻئين شاگرد کي ٻئين نمبر لاءِ آخري ساٿي ٽئين نمبر لاءِ هوندو.

3. حل:

جڏهن توهان پنهنجي فهرست ٺاهيندا ته توهان محسوس ڪندا ته هتي ناصر کي پهرين درجي تي بيهارڻ لاءِ 2 طريقا آهن. بلال کي ٻئي درجي تي بيهارڻ لاءِ 2 طريقا آهن. بابر کي پهرين درجي تي بيهارڻ لاءِ 2 طريقا آهن.

Third	Second	First
بابر	بلال	ناصر
بلال	بابر	ناصر
بابر	ناصر	بلال
ناصر	بابر	بلال
ناصر	بلال	بابر
بلال	ناصر	بابر

مطلب ته ٻارن کي لائين ۾ بيهارڻ جا 6 طريقا آهن.

Handout No: 2

گروپ نمبر 2:

Draw a Picture تصوير ذريعي

لائب جي ٽيلمي جا 3 گول دائرا ساوا آهن، 4 گول دائرا نيرا آهن، 1 گول دائرو ڳاڙهو آهي. ان جي ٽيلمي جو ڪهڙو حصو سائو آهي؟

لائح عمل:

1. سمجھڻ:

توهان کي ڇا ڄاڻڻ جي ضرورت آهي؟

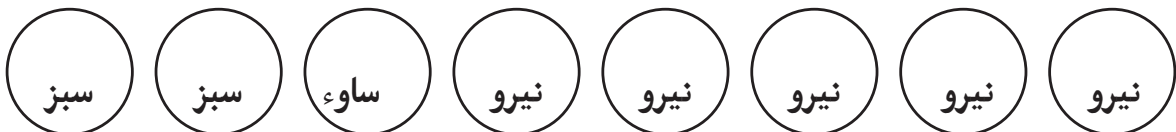
توهان کي اهو ڄاڻڻ گهرجي ته ٽيلمي جا ڪل ڪيترا گول دائرا آهن. تڏهن توهان ڄاڻي سگهندا ته ڪيترا گول دائرا ساوا آهن.

2. منصوبو:

توهان کي ڏنل معلومات مان هڪ تصوير ٺاهڻ جي ضرورت آهي. تڏهن توهان جواب ڳولڻ لاءِ ان کي استعمال ڪري سگهو ٿا.

3. حل:

8 نشان ٺاهيو

8/3 حصا ساوا آهن

Handout No: 3

اندازو لڳايو ۽ چڪاس ڪريو

عائش ۽ مريم ميلي جو 12 ٽڪيٽون وڪيون. عائش مريم کان 2 ٽڪيٽون وڌيڪ وڪيون. ٻڌايو هر هڪ

ڪيتريون ٽڪيٽون وڪيون؟

لائح عمل:

1. سمجهڻ:

توهان کي ڇا ڄاڻڻ جي ضرورت آهي؟

توهان کي اهو ڄاڻڻ جي ضرورت آهي ته ڪل 12 ٽڪيٽون وڪيون ويون. توهان کي خبر آهي ته عائش مريم

کان 2 ٽڪيٽون وڌيڪ وڪيون.

2. منصوبو:

توهان هي مسئلو ڪيئن حل ڪيو/ڪندا؟

توهان پهريون اندازو لڳائي بعد ۾ چڪاس ڪري سگهو ٿا. اهو عدد ڳولميو جنهن جو مجموعو 12 ۽ فرق 2

هجي. جيڪڏهن توهان جو اندازو غلط هجي ته 2 مختلف انگ کڻي ڪوشش ڪري سگهو ٿا.

3. حل:

پهريون اندازو لڳايو

عائش = 8 ٽڪيٽون

مريم = 4 ٽڪيٽون

چڪاس ڪريو

$$8 + 4 = 12$$

عائش 4 ٽڪيٽون وڌيڪ وڪيون جيڪو غلط آهي $8 - 4 = 4$

ٻيون اندازو

عائش = 7 ٽڪيٽون

مريم = 5 ٽڪيٽون

چڪاس ڪريو

$$7 + 5 = 12$$

(عائش 2 ٽڪيٽون وڌيڪ وڪيون) $7 - 5 = 2$

هي اندازو صحيح آهي.

مريم 5 ٽڪيٽون ۽ عائش 7 ٽڪيٽون وڪيون

Hand out No: 4

گروپ نمبر 4:

Working Back Word پڻتي وڃڻ

عمران ڪراچي کان نوابشاهه وڃي رهيو هو. اُتان کان هڪ ڪلاڪ 25 منٽ جو سفر ڪراچي کان حيدرآباد تائين هو، پوءِ حيدرآباد کان نوابشاهه تائين وڌيڪ 245 منٽ جو رستو هو. عمران 2:45 منٽ تي نوابشاهه پهتو.

ٻڌايو ته هن ڪراچي کان ڪهڙي وقت سفر شروع ڪيو؟

لائحه عمل:

1. سمجهڻ:

توهان کي اهو ڄاڻڻ جي ضرورت آهي ته عمران ڪراچي ڪهڙي وقت ڇڏي؟

2. منصوبو:

توهان کي گذريل وقت ۾ وڃڻ جي ضرورت آهي، جنهن ۾ عمران حيدرآباد پهتو. اهو وقت ڪيڏي ڇڏيو جيڪو حيدرآباد کان نوابشاهه تائين ورتو ويو.

3. حل:

هي وقت آهي عمران جي حيدرآباد تائين پهچڻ جو

عمران حيدرآباد کان نوابشاهه وڃڻ لاءِ وقت ورتو 2 وڃي 20 منٽ. ڪٿ ڪريو هڪ ڪلاڪ 25 منٽ جيڪو

هن ڪراچي کان حيدرآباد تائين ورتو

عمران 12 وڃي 55 منٽن تي ڪراچي کان سفر جو آغاز ڪيو.

Hand out No: 5

گروپ نمبر 5

Make a Table ٽيبل ٺاھڻ

توهان سومر ڏينهن 100 رپيا ڪمايا. هر ڏينهن توهان گذريل ڏينهن کان ٻيڻا پئسا ڪمايا. جيڪڏهن هي سلسلو برقرار رهيو ته جمعي تائين توهان ڪيتري بچت ڪندا؟

لاڻھ عمل:

1. سمجھڻ:

توهان کي اهو ڄاڻڻ جي ضرورت آهي ته توهان سومر ڏينهن 100 رپيا ڪمايا هئا. پوءِ توهان کي اهو ڄاڻڻ گهرجي ته توهان هر ڏينهن گذريل ڏينهن کان ٻيڻا پئسا ڪمايا.

2. منصوبو:

توهان هڪ فهرست ٺاهيو. ان فهرست ۾ هر ڏينهن جي بچت لکڻ. ياد رکو ته هر ڏينهن جي بچت کي ٻيڻو ڪرڻو آهي.

Day ڏينهن	Amount of Money Saved بچت
سومر	100
اڱارو	200
اربع	400
خميس	800
جمع	1600

Handout No. 6

گروپ نمبر 6

Find a Pattern نمونو ڳولھڻ

ماهم اهڙي طرح انگ لکڻ شروع ڪيا 1, 3, 6, 10, 15. جيڪڏهن هوءَ انگ لکندي وڃي ته اڳيون انگ ڪهڙو هوندو؟

لاڻح عمل:

1. سمجھڻ:

توهان کي ڇا ڳولھڻ جي ضرورت آهي؟
توهان کي 15 نمبر کانپوءِ 5 ڳولھڻ جي ضرورت آهي

2. منصوبو:

توهان هي مسئل ڪيئن حل ڪندا؟
توهان انگ جو نمونو ڳولھيو. انگ ڏسو. اڳئين انگ جو دارومدار پٺئين انگ تي آهي.
3. حل:

مسئلي جو حل ڪيو (عددن جو نمونو ڏسو)

شروع واري عدد 1 ۾ 2 ملايو ته 3 ملندو

$$2 + 1 = 3$$

شروع واري عدد 1 ۾ 3 ملايو ته 6 ملندو

$$3 + 3 = 6$$

شروع واري عدد 1 ۾ 4 ملايو ته 10 ملندو

$$4 + 6 = 10$$

شروع واري عدد 1 ۾ 5 ملایو ته 15 ملندو

$$5 + 10 = 15$$

$$21 = 6 + 15$$

$$28 = 7 + 21$$

$$36 = 8 + 28$$

$$45 = 9 + 36$$

يونٽ نمبر 1
سيشن پهريون
سبق منصوبه بندي

جماعت: ڪچو پهريون	مضمون: رياضي	سبق/عنوان: عددن جي شناخت	وقت: 35 منٽ
مقصد:	هن سبق جي پڙهڻ کانپوءِ ٻار ان قابل ٿي ويندا ته: 1. هو 1 کان 10 تائين ڳڻپ پڙهي ٻڌائيندا 2. هوشين کي ڳڻي عددن سان گڏ رکي ڏيکاري سگهندا		
پڙهائڻ لاءِ امدادي شيون:	فليس ڪارڊ 1 کان 10 عدد تائين، نظم جو چارٽ، ماحول مان سوال		
استاد / استاديائي جو مضمون جي موضوع تي عبور	استاد / استاديائي کي 1 کان 10 تائين ڳڻپ ايندي هجي		
طريقيڪار (Procedure)			
ڏنل وقت	سرگرميون	پڙهائڻ لاءِ امدادي شيون	
5 منٽ	1. استاد / استاديائي ٻارن جي سامهون نظم 1 کان 10 تائين وڌي آواز ٻه کان ٽي ڀيرا پڙهي.	1. نظم 1 کان 10 تائين	
7 منٽ	2. استاد / استاديائي نظم 1 کان 10 تائين فليس ڪارڊ جي مدد سان پهريون ڀاڱي بعد ۾ شاگردن سان گڏ پڙهي.	2. 1 کان 10 عدد تائين فليس ڪارڊ	
8 منٽ	3. نظم 1 کان 10 تائين گڏجي ٻه کان ٽي ڀيرا پڙهيو وڃي.	3. 15 بوتلن جي ڍڪڻ جا 4 سيت يا	
15 منٽ	4. استاد / استاديائي ٻارن کي شين جي مدد سان 1 کان 5 تائين ڳڻپ سيکاري. انهن کي گروپن ۾ ويهاري شيون ڏئي 1 کان 5 تائين الڳ ڪرڻ لاءِ چوي.	اهڙي عام غير قيمتي شيء جيڪا اسڪول جي ماحول مان آسانيء سان ملي	
	نوٽ: هي سرگرمي 1 ڳڻڻ کان شروع ڪري 5 تائين ختم ڪئي وڃي.		
	5. استاد / استاديائي گروپن ۾ 1 کان 5 تائين فليس ڪارڊ تقسيم ڪري ٻارن کي هدايت ڏئي ته هو فليس ڪارڊ جي سامهون گهريل تعداد ۾ شيون رکن.		

	6. استاد / استاديائي ڪلاس ۾ سرگرمي دوران ٻارن جي ڪم جو جائزو وٺي. سرگرمي ختم ٿيڻ کان پوءِ ڪجهه ٻارن کان پيشڪش ڪرائي.	
5 منٽ	جائزو: استاد/استاديائي ٻارن جي ڪم جو جائزو وٺڻ لاءِ ان جي ماحول متعلق زباني سوال پڇي. 1. توهان وٽ ڪيترا ڪتاب آهن؟ 2. توهان ڇا هٿ ڳهڻا آهن؟ 3. توهانجي هٿ ۾ ڳهڻيون آڱريون آهن؟ 4. ڪلاس ۾ ڳهڻيون ڪڙڪيون آهن؟ 5. ڪلاس ۾ ڳهڻيون ڪرسيون آهن؟ 6. توهانجي قميص ۾ ڳهڻا بتن لڳل آهن؟	

هڪ ٻه ٽي چار اچو ته گڏجي ويهون يار
پنج ڇه ست آهي ڳڻپ جي تربيت
اٺ نوڏه سھڻا آهن ڳه

فليش ڪارڊ جا نمونا

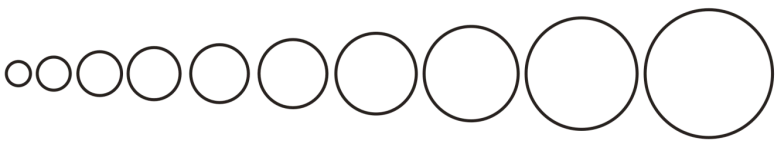

يونٽ نمبر 1

سيشن ٻيون

سبقي منصوبہ بندي

جماعت: ٻيون	مضمون: رياضي	سبق/عنوان: عددن جا قسم ۽ تربيتي عدد	وقت: 45 منٽ
مقصد:	هن سبق جي پڙهڻ کانپوءِ ٻار ان قابل ٿي ويندا ته:		
	1. هو شماري عددن Cardinal Numbers جي تعريف ڪري سگهندا 2. شماري عدد لکي سگهندا		
پڙهائڻ لاءِ امدادي شيون:	بورڊ، چارٽ (شماري عدد، قطاري عدد، اسمي عدد، رومي عدد)		
استاد / استاديائي جو مضمون جي موضوع تي عبور سبق پڙهائڻ کان پھريون ھيند اٿوت جو مطالعو		استاد / استاديائي جو ڪرڻ جي مفھوم کان واقف ھجي	
طريقيڪار (Procedure)			
ڏنل وقت	سرگرميون	پڙهائڻ لاءِ امدادي شيون	
5 منٽ	ستاد / استاديائي بورڊ تي 'عددن جا قسم' لکي ٻارن کان پڇي ته توهان موضوع بابت ڇا ٿا ڄاڻو؟		
7 منٽ	استاد / استاديائي ٻارن جا جواب بورڊ تي لکي بعد ۾ عددن جي قسمن چارٽ جي مدد سان وضاحت ڪندو/ڪندي.		
8 منٽ	هاڻي هر گروپ کان ان جي ڪم جي پيشڪش ڪرائي ساڻين جي حوصلو افزائي ڪئي وڃي.		
15 منٽ	عدد چار قسمن جا هوندا آهن. 1) شماري عدد Cardinal Numbers 2) قطاري عدد Ordinal Numbers 3) اسمي عدد Nominal Numbers 4) رومي عدد Roman Numbers استاد/استاديائي هاڻي ٻڌائيندو/ٻڌائيندي ته اڄ اسان شماري عددن بابت پڙهندا سين. استاد/استاديائي هر گروپ کي گڏيل دائرن جا		

	<p>پيڪٽ ڏئي هدايت ڪري ته دائرن کي ترتيب وار ماپ جي لحاظ سان رڪو ۽ مقام جي لحاظ سان چنگهون رڪو.</p> <p>تفهمي سوال (استاد سرگرمي ختم ٿيڻ کان پوءِ شاگردن کان سوال پڇي)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. توهان پنجين مقام کان پوءِ ڇهين مقام کي ڪهڙو نالو ڏيندا؟ گهربل جواب نه ملي ته استاد/استادياڻي وضاحت ڪري ته پنجين مقام کان پوءِ ڇهون، ستون، اٺون، نائون ۽ ڏهون مقام ايندو آهي. 2. توهان کي ڪيئن خبر پوندي ته ڪهڙي مقام تي ڪيتريون چنگهون رڪجن؟ گهربل جواب نه ملي ته ٻڌايو ته ڇهين مقام واري دائري ۾ 6 چنگهون رڪو، ستين دائري ۾ ست. اهڙي طرح ڏهين دائري تائين سرگرمي مڪمل ڪرايو. 	
	<p>استاد/استادياڻي شماري عددن مطابق ٻارن کان سوال پڇي</p>	<p>10 منت</p>

يونٽ نمبر 3 سبقي منصوبہ بندي نمبر 1

جماعت: ٻيون 	مضمون: رياضي	موضوع: ٻه عددي انگ جو جوڙ (حاصل ڪرڻ جي بغير) 	وقت: 45 منٽ
مقصد: 	هن سبق جي پڙهڻ کانپوءِ ٻار ان قابل ٿي ويندا ته: ٻه عددي انگ جو “بنا حاصل ڪرڻ” جي جوڙ ڪري سگهندا.		
پڙهائڻ لاءِ امدادِي شيون:	بليڪ بورڊ / اسٽرا (ڪانا/مشروب نليون)		
استاد / استاديائي جو موضوع تي عبور		استاد / استاديائي جوڙ جو مفهوم ڄاڻيندو / ڄاڻيندي هجي.	
طريقيڪار (Procedure)			
ڏنل وقت 	سرگرميون	مددگار شيون	
5 منٽ	1. استاد / استاديائي بورڊ تي جوڙ جو نشان ٺاهي ٻارن کان پڇندو / پڇندي ته هي ڇا جو نشان آهي؟ جواب اچڻ تي استاد پڇندو / پڇندي ته جوڙ ڇا ڪي چئبو آهي؟ ٻارن جي جواب اچڻ کانپوءِ استاد / استاديائي پنهنجي لفظن ۾ جوڙ جو عمل ٻڌائيندو / ٻڌائيندي ته شين جي گڏ ڪرڻ جي عمل کي جوڙ چئبو آهي.		
15 منٽ	2. استاد / استاديائي ٻار کي سامهون گهراڻي 15 اسٽرا ڏيندو / ڏيندي. پوءِ ٻئي ٻار کي سامهون گهراڻي 12 اسٽرا ڏيندو / ڏيندي. هاڻي ٽئين ٻار کي چوندو / چوندي ته پهرين ٻار کان سڀ اسٽرا هڪ هڪ ڳڻي وٺو. اهڙي طرح ٻئي ٻار کان به سڀ اسٽرا هڪ هڪ ڪري ڳڻي وٺو. هاڻي ٻڌايو ته پهرين ٻار کان گهڻا اسٽرا ورتا 15 ٻئي ٻار کان گهڻا ورتا 12. هاڻي توهان وٽ گهڻا اسٽرا آهن 27 شاباش هاڻي استاد ڏهرائيندو / ڏهرائيندي ته سڀ اسٽرا گڏ ٿي 27 ٿيا.		
15 منٽ	3. هاڻي استاد / استاديائي بورڊ تي هيءَ رقم لکي		

	$\begin{array}{r} 5 \ 1 \\ + 1 \ 2 \\ \hline \end{array}$ <p>وضاحت ڪندو / ڪندي ته پهريون اسان ايڪن ۾ ايڪا جوڙ ڪندا آهيون، بعد ۾ ڏهاڪن ۾ ڏهاڪا.</p> <p>4. استاد گروپ ۾ 2، 2 ٻارن کي استرا ڏئي چوندو / چوندي ته انهن کي گڏ جوڙ ڪري پنهنجي ڪاپي ۾ لکو. پهرين ٻار وٽ ڪيترا استرا آهن؟ ٻئي ٻار وٽ ڪيترا استرا آهن؟ جڏهن توهان سڀني استرا کي گڏي جوڙ ڪيو ته ڪُل ڪيترا استرا ٿيا؟</p> <p>استاد گروپن جي رهنمائي ڪندو رهندو / رهندي. هاڻي گروهه کان پيشڪش ڪرايو ۽ همت افزائي ڪريو.</p>	
10 منت	<p>جائزو:</p> <p>استاد / استاديائي ٻارن جي ڪم جو جائزو وٺڻ لاءِ انهن کان بورڊ تي ڪجهه سوال حل ڪرائيندو / ڪرائيندي.</p>	

يونٽ نمبر 3 سبقي منصوبہ بندي

ڪلاس: پهريون (ڪچو)	مضمون: رياضي	موضوع: ٻه عددي انگ جي ٻه عددي انگ سان ڪٽ (بغير حاصل ڪرڻ جي)	وقت: 35 منٽ
مقصد:	هي سبق پڙهائڻ کانپوءِ ٻار ان قابل ٿي ويندا ته: 1. هو هڪ عددي انگن کي ڪٽ ڪري ڏيکاريندا.		
پڙهائڻ لاءِ امدادي شيون:	بليڪ بورڊ شيشي جو گلاس، استرا		
استاد / استاديائي جو مضمون تي عبور	استاد / استاد ياڻي ڪٽ ڪرڻ جي موضوع کان چڱي طرح واقف هجي		
طريقيڪار (Procedure)			
ڏنل وقت	سرگرميون	مددگار شيون	
5 منٽ	<p>1. ميز تي شيشي جو گلاس رکي ان ۾ ٻه استرا وجهي ٻارن کان پڇو ته هن ۾ ڪيترا استرا آهن؟ ممڪن جواب '2' هوندو. هڪ استرا ڪڍي پڇو ته هاڻي گلاس ۾ ڪيترا استرا بچيا؟ متوقع جواب "1" هوندو.</p> <p>ٻارن کي ٻڌايو ته شين جي اهڙي طرح ڪڍڻ جي عمل کي ڪٽ چئبو آهي. بورڊ تي " " جي علامت ٺاهيو ۽ شاگردن کي ٻڌايو ته ان کي 'ڪٽ ڪرڻ' پڙهيو / چئبو. بورڊ تي $1 = 1 - 2$ جي عمل کي واضع ڪريو.</p> <p>2. شاگردن کي سامهون گهرايو. پوءِ انهن کي چئو ته 3 الڳ الڳ گلاس مان استرا ڪڍو. پھريون 3 استرا مان 1 استرا ڪڍي بورڊ تي $3 = 4$ لکي. ٻيون شاگرد 3 مان 1 ڪڍي. ٽيون شاگرد گلاس ۾ موجود 4 استرا ڪڍي ۽ بورڊ تي لکي استاد / استاديائي ٻارن جي رهنمائي ۽ حوصله افزائي ڪري</p>		

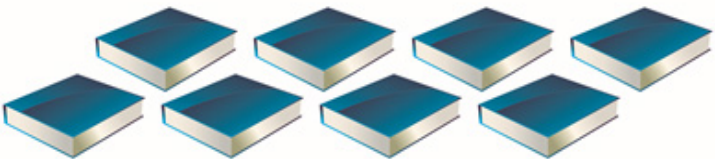
	<p>جائزو:</p> <p>استاد / استاديائي ٻارن کان جائزو وٺڻ لاءِ انهن کان ڪجهه سوال ڪري</p> <p>4 پينسلن مان 2 واپس ڏجن ته باقي گهڻيون بچنديون؟</p> <p>10 ڪتابن مان 2 مونکي ڏيندا ته توهان وٽ باقي گهڻا بچندا؟</p>													
<p>چاڪ، ڪتاب،</p> <p>پينسلون</p>	<p>6 چاڪن مان 1 پنهنجي ساٿي کي ڏيندا ته توهان وٽ باقي گهڻا بچندا؟</p> <p>استاد / استاديائي ٻارن کان زباني سوالن ذريعي مشق ڪرائيندو / ڪرائيندي</p> <table> <tr> <td>$\begin{array}{r} 6 \\ - 5 \\ \hline \end{array}$</td> <td>$\begin{array}{r} 6 \\ - 5 \\ \hline \end{array}$</td> <td>$\begin{array}{r} 5 \\ - 4 \\ \hline \end{array}$</td> <td>$\begin{array}{r} 3 \\ - 2 \\ \hline \end{array}$</td> </tr> <tr> <td>$\begin{array}{r} 3 \\ - 1 \\ \hline \end{array}$</td> <td>$\begin{array}{r} 5 \\ - 5 \\ \hline \end{array}$</td> <td>$\begin{array}{r} 5 \\ - 4 \\ \hline \end{array}$</td> <td>$\begin{array}{r} 8 \\ - 3 \\ \hline \end{array}$</td> </tr> <tr> <td>$\begin{array}{r} 4 \\ - 3 \\ \hline \end{array}$</td> <td>$\begin{array}{r} 8 \\ - 4 \\ \hline \end{array}$</td> <td>$\begin{array}{r} 6 \\ - 5 \\ \hline \end{array}$</td> <td>$\begin{array}{r} 6 \\ - 2 \\ \hline \end{array}$</td> </tr> </table>	$\begin{array}{r} 6 \\ - 5 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 6 \\ - 5 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 5 \\ - 4 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 3 \\ - 2 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 3 \\ - 1 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 5 \\ - 5 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 5 \\ - 4 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 8 \\ - 3 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 4 \\ - 3 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 8 \\ - 4 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 6 \\ - 5 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 6 \\ - 2 \\ \hline \end{array}$	20 منت
$\begin{array}{r} 6 \\ - 5 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 6 \\ - 5 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 5 \\ - 4 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 3 \\ - 2 \\ \hline \end{array}$											
$\begin{array}{r} 3 \\ - 1 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 5 \\ - 5 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 5 \\ - 4 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 8 \\ - 3 \\ \hline \end{array}$											
$\begin{array}{r} 4 \\ - 3 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 8 \\ - 4 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 6 \\ - 5 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 6 \\ - 2 \\ \hline \end{array}$											

يونٽ نمبر 4 سبقي منصوبہ بندي

ڪلاس: ٽيون	مضمون: رياضي	موضوع: ٻه عددي انگ کي ٻه عددي انگ سان ضرب	وقت: 45 منٽ
			
مقصد:	هن سبق کي پڙهڻ کانپوءِ ٻار ان قابل ٿي ويندا ته: 1_ هو ٻه عددي انگ کي ٻه عددي انگ سان ضرب ڪري سگهندا.		
پڙهائڻ لاءِ امدادِي شيون:	بليڪ بورڊ		
استاد / استاديائي جو موضوع تي عبور	استاد / استاديائي ضرب جو مفهوم ڄاڻيندو / ڄاڻيندي هجي		
طريقيڪار (Procedure)			
ڏنل وقت	سرگرميون	مددگار شيون	
			
20 منٽ	<p>1) استاد / استاديائي ميز تي 10 گلاس جا جوڙا رکي ٻارن کان پڇي ته ميز تي گهڻا گلاس آهن؟ ممڪن جواب 20 هوندو. پوءِ استاد پڇي ته توهان کي ڪيئن خبر پئي ته گلاس 20 آهن؟ جواب ٿي سگهي ٿو - ڳڻي ڪري اسان آسانيءَ سان انهن گلاس کي ڳڻي سگهون ٿا. استاد / استاديائي بورڊ تي آسان طريقي سان لکي سمجھائي ۽ واضع ڪري ته ٻار ٻار جوڙ ڪرڻ جي مختصر عمل کي ضرب چئبو آهي.</p> <p>$20 = 2 + 2 + 2 + 2 + 2 + 2 + 2 + 2 + 2 + 2$</p> <p>$20 = 2 \times 10$</p> <p>2) هاڻي استاد / استاديائي ٻارن کي 5 گروپن ۾ تقسيم ڪري هر گروپ کي 25، 25 موتي ڏيندو / ڏيندي. شاگردن کان پڇو ته توهان وٽ گهڻا موتي آهن؟ جواب 25 ٿي سگهي ٿو. هاڻي چئو ته انهن موتين جا 5 گروپ ٺاهيو. هاڻي ٻارن کان پڇو ته ڪلاس ۾ گهڻا گروپ آهن؟ هر گروپ وٽ گهڻا موتي آهن؟ شاگردن کي چئو ته ڏسو ته توهان سڀني</p>		

	<p>گروپن وٽ گهڻا موتي آهن؟</p> <p>استاد ٻارن ۾ ورڪ شيٽ تقسيم ڪري انهن کي چوي ته مٿي ٻڌايل طريقي سان لکو.</p> <p>1_ 3 گروپ 5 جا ٺاهيو</p> <p>2_ 5 گروپ 5 جا ٺاهيو</p> <p>3_ 5 گروپ 10 جا ٺاهيو</p> <p>هاڻي ٻار پنهنجو ڪم پيش ڪن ۽ استاد انهن جي حوصله افزائي ڪري (3 استاد بورڊ تي رقم لکي</p> <p>48 x 25 ۽ ٻارن کان اها رقم پڙهائي. هاڻي استاد ٻارن کان پڇي ته 48 ۾ ايڪي جو عدد ڪهڙو آهي ۽ ڏهاڪي جو عدد ڪهڙو آهي؟ استاد 25 مان به ايڪن ۽ ڏهاڪن جو عدد ٻارن کان معلوم ڪرائي بورڊ تي لکي.</p> <table><tr><td>ايڪا</td><td>ڏهاڪا</td></tr><tr><td>8</td><td>4</td></tr><tr><td>5</td><td>x 2</td></tr><tr><td>48</td><td>2</td></tr><tr><td>48</td><td>+ 9</td></tr><tr><td></td><td>1200</td></tr></table> <p>وضاحت:</p> <p>25 = 2 ڏهاڪا + 5 ايڪا</p> <p>25 = 20 + 5</p> <p>48 کي 5 ايڪن سان ضرب ڪرڻ سان 280 =</p> <p>48 کي 2 ڏهاڪن يا 20 سان ضرب ڏيڻ سان 960 =</p> <p>ٻنهي جي مجموعي قيمت 1200 =</p> <p>استاد / استاديائي هن عمل کي وري ڏهرائي ته جيئن ٻارن کي صحيح طرح سمجه ۾ اچي. ان دوران ٻارن کي ڪوڙن پڙهڻ جي عمل ۾ شامل ڪريو.</p>	ايڪا	ڏهاڪا	8	4	5	x 2	48	2	48	+ 9		1200	
ايڪا	ڏهاڪا													
8	4													
5	x 2													
48	2													
48	+ 9													
	1200													
	<p>جائزو:</p> <p>استاد / استاديائي ٻارن کان جائزو وٺڻ لاءِ بورڊ تي ضرب جا ڪجهه سوال لکي ٻارن کي حل ڪرڻ لاءِ چونڊو / چونڊي ۽ اهڙي طرح ڪلاس ۾ گروپ ۾ ڪم ڪرڻ جو جائزو وٺندو / وٺندي.</p>													

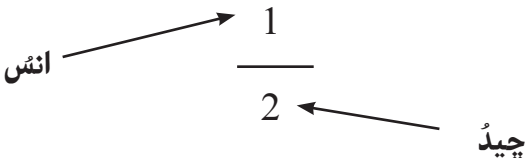

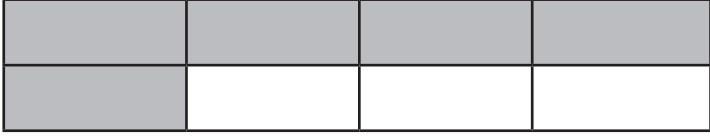

يونٽ نمبر 5 سبقي منصوبہ بندي

ڪلاس: ٻيون	مضمون: رياضي	موضوع: هڪ عددي انگ کي هڪ عددي انگ سان ونڊ	وقت: 45 منٽ
			
مقصد:	هن سبق کي پڙهائڻ کانپوءِ ٻار ان قابل ٿي ويندا ته: 1_ هڪ عددي انگ کي هڪ عددي انگ سان ونڊ ڪري سگهندا.		
			
پڙهائڻ لاءِ امدادِي شيون:	بليڪ بورڊ		
استاد / استاديائي جو مضمون جي موضوع تي عبور	استاد / استاديائي ونڊ جو مفهوم ڄاڻيندو / ڄاڻيندي هجي.		
طريقيڪار (Procedure)			
ڏنل وقت	سرگرميون	مددگار شيون	
			
20 منٽ	استاد / استاديائي ميز تي 8 ڪتاب هڪ هڪ ڪري رکي شاگردن سان هم آواز ٿي ڳڻي ۽ بورڊ تي انهن جو تعداد لکي. ڪتابن جو تعداد = 8		
			
استاد / استاديائي هڪ شاگرد کي سامهون گهرائي ان کي ٻه ڪتاب ڏئي شاگردن کان اخذ ڪرائي ته هاڻي ميز تي 6 ڪتاب باقي آهن. بورڊ تي $8 - 2 = 6$ لکي. اهڙي طرح ٽن ڀين شاگردن کي واري واري سان گهرائي انهن مان هر هڪ کي ٻه ڪتاب ڏئي بورڊ تي ڪٽ جي عمل جي وضاحت ڪري.			
$8 - 2 = 6$ $6 - 2 = 4$ $4 - 2 = 2$ $2 - 2 = 0$			
يعني 8 ڪتابن مان 2.2 ڪتاب چار دفعا ڪٽ ڪرڻ سان 0 بچيو.			
استاد / استاديائي شاگردن کي ٻڌائي ته ڪنهن عدد مان هڪ جهڙو عدد بار بار ڪٽ ڪرڻ جي مختصر عمل کي ونڊ چئبو آهي			

10 منت	<p>(1) استاد / استاديائي بورڊ تي ونڊ جي علامت () ٺاهي ۽ ٻارن کي ڪاپيءَ تي ٺاهڻ لاءِ چوي.</p> <p>(2) بورڊ تي $8 \div 2$ جي عمل سان ونڊ جا جزا ونڊيل ، ونڊيندڙ باقي بچيل ۽ پاڇي جي نشاندهي ڪرائي وڃي.</p> <p>2 سان ونڊ جي عمل کان پهريون شاگردن کان بورڊ تي 2 جو کوڙو لکرايو وڃي.</p> <p>(3) هاڻي استاد بورڊ تي رقم لکي ۽ ان عمل جي وضاحت ڪري</p> $\begin{array}{r} 4 \\ 2 \overline{) 8} \\ \underline{8} \\ 0 \end{array}$ <p>باقي بچيل 4 ونڊيل 8 ونڊيندڙ 2 پاڇي 0</p>
15 منت	<p>جائزو:</p> <p>استاد / استاديائي ٻارن جو جائزو وٺڻ لاءِ انهن کان بورڊ تي ڪجهه سوال حل ڪرائيندو / ڪرائيندي.</p>

يونٽ نمبر 6 سبقي منصوبہ بندي

ڪلاس: ٻيون	مضمون: رياضي	موضوع: اڻپور	وقت: 45 منٽ
			
مقصد:	هي سبق پڙهڻ کانپوءِ ٻار ان قابل ٿي ويندا ته: (1) رنگيل حصي مطابق اڻپور لکي سگهندا (2) اڻپور ۾ انس (Numerator) ۽ چيد (Denominator) کي سڃاڻي سگهندا		
			
پڙهائڻ لاءِ امدادِي شيون:	بورڊ / درسي ڪتاب / ارد گرد موجود شيون		
استاد / استاديائي جو مضمون جي موضوع تي عبور		استاد / استاديائي اڻپور جي بنيادي تصور کان واقف هجي	
طريقيڪار (Procedure)			
ڏنل وقت	سرگرميون	مددگار شيون	
			
30 منٽ	تعارف : (1) استاد / استاديائي ٻارن کان پڇندو / پڇندي ته هڪ پيزا (Pizza) يا ڪا ٻي شيءِ جيڪا ٻارن کي پسند هجي، توهان ڪهڙي طرح 8 دوستن ۾ ورهائيندا ته جيئن هر هڪ کي برابر حصو ملي. صلاحڪار هاڻي سائين کي ٻڌائيندو / ٻڌائيندي ته اسان اڄ هن سبق ۾ شين کي برابر حصن ۾ ورهائڻ جي طريقي يعني اڻپور بابت سکنداسين.		
اڳتي وڌڻ:			
(2) استاد / استاديائي ٻارن ۾ هڪ سادو صفحو ورهائي انهن کي چونڊو / چونڊي ته ان صفحي کي وچون موڙيو. ان مان ظاهر ٿيو ته ڪاغذ جا ٻه برابر حصا ٿيا جيڪي هڪ مڪمل / پوري جو اڻپور آهي. هاڻي ٻارن کي انهن ٻن حصن مان هڪ حصي کي ڪارو رنگ ڀرڻ لاءِ چيو ويندو ۽ بورڊ تي 1/2 لکيو ويندو. هاڻي اهو واضع ڪيو ويندو ته ٻن برابر حصن مان هڪ ڪاري رنگيل حصي کي اڻپور 1/2 سان ظاهر ڪبو.			
(3) استاد / استاديائي هن موقعي جو فائدي وٺندي انس ۽ چيد جو ٻارن سان تعارف ڪرائيندي بورڊ جي ڪاٻي طرف لکندي وضاحت ڪندو / ڪندي ته هڪ پوري جي سڀني حصن کي هيٺ لکيو ويندو آهي ۽ ان کي چيد چئبو آهي.			

	<p>10 منت</p> <p> </p> <p>اهڙي طرح رنگيل يا منتخب ڪيل حصن کي مٿي لکيو آهي ۽ ان کي انس چئبو آهي.</p> <p>4 استاد / استاديائي اهڙي طرح مٿي ڏنل قدمن کي ڏهرائيندي 3/4 ۽ 1/8 جو تعارف ڪرائيندو / ڪرائيندي.</p>	
	<p>15 منت</p> <p>جائزو:</p> <p>استاد / استاديائي ٻارن جي مشق ۽ جائزو وٺڻ لاءِ هيٺ ڏنل سرگرمي جي مدد سان وٺندو / وٺندي.</p> <p>گروپ ۾ ڪم ڪندي شڪلين ۾ ڪاري رنگيل حصي مطابق اڻڀور لکو.</p> <p>1</p> <p></p> <p>2</p> <p></p> <p>3</p> <p></p> <p>4</p> <p></p>	

يونٽ نمبر 7 سبقي منصوبہ بندي نمبر 1

درجو؛ ٻيو	مضمون: رياضي	موضوع؛ کليل ۽ بند شڪل	وقت: 45 منٽ
			
مقصد؛	هن سبق کي پڙهڻ بعد ٻار انهي لائق ٿي ويندا ته؛ 1؛ کليل شڪل کي بيان ڪري سگهن 2؛ بند شڪل جي سڃاڻپ ڪري سگهن		
پڙهائڻ لاءِ امدادي شيون؛	لکڻ لاءِ بورڊ يا اسٽرا		
استاد/استادياڻي جو مضمون تي عبور		استاد/استادياڻي کليل ۽ بند شڪل جي باري ۾ ڄاڻندو/ڄاڻندي هجي	
طريقيڪار (Procedure)			
ڏنل وقت	سرگرميون	مددگار شيون	
			
5 منٽ	1؛ استاد/استادياڻي ٻارن کي گروپن ۾ ورهائيندي/ورھائيندو 2؛ استاد/استادياڻي هڪ رسي يا ربين پاڻ کڻي ۽ اهڙي قسم جي رسي يا ربين ٻارن ۾ ورهائي. پوءِ انهي رسي کي فرش يا ميز تي اهڙي ريت رکي جو رسي جون ٻئي ڪنڊون ڌار ڌار نظر اچن. ٻار پڻ رسي کي اهڙي ريت رکن جيئن استاد/استادياڻي رکي آهي		
15 منٽ	هاڻ ٻارن کان معلوم ڪجي ته هن رسي سان ڪهڙي شڪل ٺهي آهي؟ استاد/استادياڻي وضاحت ڪري ته هن ريت رسي رکڻ سان کليل شڪل ٺهي آهي. اهڙي ريت استاد/استادياڻي ٻارن کي گروپن ۾ چند کليل شڪلون ٺاهڻ لاءِ چونڊو/چونڊي ۽ گروپن مان چند ٻارن کي لکڻ جي بورڊ تي انهن جي ٺهيل شڪلن کي پيمر ٺاهڻ لاءِ چونڊو/چونڊي اهڙي ريت، استاد/استادياڻي، لکڻ جي بورڊ تي هڪ بند شڪل ٺاهيندو/ٺاهيندي ۽ مثالن ذريعي، وضاحت ڪندو/ڪندي ته بند شڪل هيئن ٿيندي آهي جو جيڪڏهن چاڪ يا پينسل يا آگر ان جي ڪنهن ب جاءِ تي رکي ڦيرائيندا وڃو ته آخر ۾ چاڪ، پينسل يا آگر انهي هنڌ پهچي ويندي آهي جتان انهي کي سرڪائڻ شروع ڪيو ويو هو. پر کليل شڪل ۾ ائين نه ٿيندو آهي.		
15 منٽ	استاد/استادياڻي اسٽرا يا سنهڙي تار جي مدد سان هيٺ ڏنل شڪلون ٻارن سان گڏجي ٺاهيندا		

	<p>جائزو، Assessment</p> <p>استاد/استادياڻي ٻارن جو جائزو وٺڻ لاءِ انهن کان لکڻ جي تختي تي ڪجهه کليل ۽ ڪجهه بند شڪليون ٺهرائيندو/ٺهرائيندي ۽ ٻارن کي چيو ويندو ته هو انهن شڪلن جي پنهنجي ڪاپي تي نقل ڪندي بند شڪلين ۾ سائو ۽ کليل شڪلن ۾ نيرو رنگ ڀرين</p>	<p>10 منت</p>
--	---	---------------

يونٽ نمبر 8 سبقي منصوبہ بندي

جماعت: پڪو پھريون	مضمون: رياضي	سبق/عنوان: تحريري سوالن جي حل جو طريقڪار	وقت: 30 منٽ
			
مقصد:	هن سبق جي پڙهڻ کانپوءِ ٻار ان قابل ٿي ويندا ته: 1. تحريري سوالن جي حل جي طريقڪار کي مثالن ذريعي حل ڪري سگھندا		
			
پڙهائڻ لاءِ امدادي شيون:	بورڊ		
استاد / استاديائي جو مضمون جي موضوع تي عبور		هينڊ آئوٽ 1، 2، 3، 4، 5، 6، تحريري سوالن جو سيشن پلان	
طريقڪار (Procedure)			
ڏنل وقت	سرگرميون	مددگار شيون	
			
20 منٽ	تعارف: استاد / استاديائي سبق جو آغاز سوال ذريعي ڪندو/ڪندي ته تحريري مسئلن مان توهانجي ڇا مراد آهي؟ شاگردن کا ڪجهه مثال اخذ ڪيا وڃن. مثال: اسڪول شروع ٿيڻ ۽ موڪل جو وقت هن سال توهانجي پگهار ۾ ڪيترو واڌارو آيو؟ توهانڪي نئون رانديڪو خريد ڪرڻ لاءِ ڪيترا پئسا گهرجن؟ جواب اچڻ کانپوءِ صلاحڪار سائين جي جوابن کي اڳتي وڌائيندي ٻڌائي ته اهڙيون تحريرون جن ۾ عدد نه ظاهر ڪيا وڃن پر رياضي جا الجبري عوامل علامتن ذريعي ظاهر نه ڪيا وڃن انهن کي تحريري مسئلا/سوال چئبو آهي. مثال: پيرا، گھڻا، گھٽ، ورهائڻ، ڏيڻ، واپس وٺڻ وغيره. صلاحڪار سيشن کي اڳتي وڌائڻ کان پهرين سائين جي گروپ بندي ڪري. گروپ بندي لاءِ رياضي جون مختلف علامتون ٺاهي گروپ بندي ڪئي وڃي. مثال: (+، ×، ÷، - اڻپور). سڀ جوڙ وارا ساٿي هڪ گروپ ۾ ويهن، ٻيو گروپ ضرب، اهڙي طرح سڀ گروپ الڳ الڳ ويهن.		
	بورڊ، درسي ڪتاب		

	<p>هاڻي صلاحڪار ساٿين کان سوال ڪري ته تحريري سوالن کي حل ڪرڻ جا ڪيترا طريقا آهن تي بحث جو آغاز ڪري. بحث کي سهيڙيندي صلاحڪار تحريري سوالن جو تعارف ڪرائيندو/ڪرائيندي. جڏهن اسان ڪنهن تحرير مان سوال کي غور سان پڙهي سمجهندا آهيون ته ان کي ڪنهن مهارت ذريعي حل ڪرڻ جي ڪوشش ڪندا آهيون. مثال: جوڙ ، ڪٽ ، ضرب يا ونڊ وغيره ذريعي. حل ڪرڻ وقت اسان کي انهن سوالن کي سامهون رکي مرحلا طئي ڪرڻ جي ضرورت پوندي آهي ته جيئن اسان مسئلو سمجهي ان جو درست حل ڳولهيون.</p> <p>هاڻي صلاحڪار ٻڌائيندو/ٻڌائيندي ته مسئلن کي حل ڪرڻ جا هيٺيان طريقا آهن.</p> <p>فهرست ٺاهيو اندازو لڳايو ۽ چڪاس ڪريو پنٽي هلو نمونا تلاش ڪريو تصوير ذريعي لست ٺاهيو</p> <p>هاڻي صلاحڪار ٻڌائيندو/ٻڌائيندي ته سوال حل ڪرڻ جا ڪهڙا مرحلا هوندا آهن؟</p> <p>1. سمجهڻ: توهان کي ڇا سمجهڻ جي ضرورت آهي؟</p> <p>2. منصوبو: مسئلو/سوال ڪيئن حل ڪيو وڃي؟</p> <p>3. حل: صلاحڪار تحريري سوال حل ڪرڻ لاءِ ٻڌايل 3 مرحلن کي استعمال ڪندي 7 طريقا مثالن ذريعي ساٿين کي ٻڌائيندو/ٻڌائيندي.</p>	
--	---	--

	<p>عددي جملو لکو</p> <p>ماهم 18 پينسلون 3 برابر گروپن ۾ رکيون. هر گروپ کي کيتريون مليون؟</p> <p>لائح عمل:</p> <p>1. سمجھڻ:</p> <p>توهان کي ڇا ڄاڻڻ جي ضرورت آهي؟</p> <p>توهان کي خبر هجڻ گهرجي 18 پينسلون 3 برابر گروپن ۾ ورهائڻيون آهن.</p> <p>2. منصوبو:</p> <p>مسئلو/سوال کيئن حل ڪيو وڃي؟</p> <p>توهان سوال حل ڪرڻ لاءِ عدد کي جملي ۾ لکي سگهو ٿا.</p> <p>پينسلون 3 برابر گروپن ۾ ورهائڻ لاءِ تحرير ۾ لکو.</p> <p>3. حل:</p> <p>$6 = 3 \quad 18$</p> <p>هتي هر گروپ ۾ 6 پينسلون آهن.</p> <p>صلاحڪار سائين کان هيٺ ڏنل سوال ڪندو/ڪندي.</p> <p>1. تحريري سوال حل ڪرڻ لاءِ ڪيترا مرحلا آهن؟</p> <p>2. ٽنهي مرحلن جي تعريف لکو.</p>	
	<p>جائزو:</p> <p>استاد/استادياڻي ٻارن جي ڪم جو جائزو وٺڻ لاءِ انهن کان بورڊ تي ڪجهه سوال حل ڪرائي.</p> <p>هڪ ڪلاس شاگردن جو تعداد 30 آهي. جيڪڏهن هر شاگرد کي 3، 3 تافيون ڏجن ته استاد بازار مان ڪيتريون تافيون خريد ڪري اچي؟</p>	

Numeracy Competency

S. No.	Core Competency	Learning Outcome
1	Number Identification	<ul style="list-style-type: none"> To identify numbers <ul style="list-style-type: none"> Identify numbers 1-20 Identify numbers 21-100 Identify numbers 101 -1000
2	Quantity Discrimination	<ul style="list-style-type: none"> To identify bigger number from a pair of numbers <ul style="list-style-type: none"> Identify bigger numbers from a pair of number between 1-20 Identify bigger number from a pair of numbers between 21-100 Identify bigger number from a pair of numbers between 101 -1000
3	Missing numbers	<ul style="list-style-type: none"> To identify the missing number from the strings of three numbers <ul style="list-style-type: none"> Identify missing number from a string of three numbers between 1-20 Identify missing number from the string of three numbers between 21-100 Identify missing number from string of three numbers between 101 -1000
4	Addition (without carrying) and Subtraction (without borrowing) Level 1	<ul style="list-style-type: none"> To Add and Subtract <ul style="list-style-type: none"> Add two digit numbers with one digit number Subtract ones from ones Subtract ones from 2 digit numbers Subtract tens from 2 digit numbers Subtract 2 digit numbers from 2 digit numbers
5	Addition (with carrying) and Subtraction (without borrowing) Level 2	<ul style="list-style-type: none"> To add and Subtract <ul style="list-style-type: none"> Add ones and 2 digit numbers with carrying Add 2 digit number with 2 digit number with carrying Add 3 digit numbers with 2 & 3 digit numbers with carrying Subtract ones from 2 digit numbers with borrowing Subtract 2 digit numbers from 2 digit numbers with borrowing
6	Word Problem	<ul style="list-style-type: none"> To solve simple real life problems <ul style="list-style-type: none"> Add (without carrying) & Subtract (without borrowing) mentally the numbers given in simple real life examples Solve simple real life problem with carrying of tens Solve simple real life problem with carrying of hundreds Solve simple real life problem with borrowing of tens Solve simple real life problem with borrowing of hundreds

مددگار تعليمي مواد Supplementary Teaching and Learning Material

مددگار تعليمي مواد جو مطلب اهي سمورا تعليمي وسيلا آهن جيڪي انفرادي يا اجتماعي طور شاگردن جي سکڻ جي عمل ۾ تيزي پيدا ڪن ۽ سندن ذهني سطح جي مطابق هجن. انهي مواد ۾ ڪتاب، چارٽ، فليش ڪارڊ، وڊيو سي ڊي، آڊيو سي ڊي، ڪمپيوٽر سافٽ ويئر ۽ جوڙڻ ٺاهڻ جا وسيلا اچي وڃن ٿا.

مددگار تدريسي مواد جا مثال ۽ انهن جا استعمال

- 1 ڪتاب، جيڪي پڙهڻ جي ڏانءَ جي واڌ ويجهه ڪن ٿا
- 2 مددگار ڪتاب جيڪي تدريسي ڪتاب ۾ ڏنل سبقن ۽ انهن سان واسطو رکندڙ مشقن کي وڌيڪ سمجھڻ ۽ وڌيڪ مشق جو موقعو فراهم ڪن ٿا
- 3 مرحلي وار ريڊر جيڪو وسيع انداز ۾ پڙهڻ جو موقعو فراهم ڪن ٿا
- 4 پراڻيون اخبارون، ميگزين ۽ ڪالم جيڪي تصديق شده مواد کي پڙهڻ جو موقعو فراهم ڪن ٿا
- 5 گانن جي سي ڊي جيڪا ٻڌڻ ۽ سمجھڻ جي صلاحيت کي وڌائي ٿي
- 6 بورڊ گيم، ٽوڙڻ ۽ ڳنڍڻ وارا پزل، فليش ڪارڊ جيڪي دلچسپ مشق جو موقعو فراهم ڪن ٿا
- 7 انٽرنيٽ جون ويب سائيٽون جيڪي لفظن جي ذخيري، اچار، سمجھڻ ۽ رياضي جي مشق لاءِ، مشق جي سرگرمين جو موقعو فراهم ڪن ٿا
- 8 انٽرنيٽ جي ويب سائيٽ جيڪا رياضي جي راندين، پزل ۽ سوالن جوابن جيڪي سکڻ جي عمل سان گڏوگڏ مزيدار سرگرمين جو موقعو فراهم ڪن

مددگار تعليمي مواد جون خاصيتون

- 1 مددگار تعليمي مواد نصاب ۽ حالتن بموجب ۽ مددگار هئڻ گهرجي
- 2 اهڙي مددگار تعليمي مواد کي اوليت ڏيڻ گهرجي جيڪو مقامي ماحول سان هم آهنگ هجي
- 3 مواد، مضمون جي نتيجي بنيادي روح جي مطابق هجي ۽ ٻارن جي عمرين، سماجي قدرن، سکڻ جي طور طريقي، صلاحيت جي سطح ۽ جذباتي واڌ ويجهه لاءِ مناسب هجي
- 4 مددگار تعليمي مواد صوبائي يا مرڪزي سطح تي تجويز ڪيل مضمون کي تبديل نه ڪندو هجي بلڪ انهي کي سکڻ ۾ مددگار ثابت ٿي رهيو هجي
- 5 مددگار تعليمي مواد ٻارن ۾ تخليقي صلاحيت جو محرڪ بنجندو هجي
- 6 مددگار تعليمي مواد مختلف خيالن ۽ نظرين کي پيش ڪندڙ هجي ته جيئن انهن جي مدد سان هڪ متوازن بحث ڪري سگهجي

- 7 سموري مددگار تعليمي مواد کي استعمال ۾ آڻڻ کان اڳ انهي کي پڙهڻ ۽ انهي جو تنقيدي جائزو وٺڻ ضروري آهي
- 8 مددگار تعليمي مواد کي هر قسم جي نامناسب ٻولي ۽ تصوير جهڙوڪ دقيانوسي جنسي ڪردار، تفاوت، پرچار ۽ تشهير وغيره کان پاڪ هئڻ گهرجي
- 9 مددگار تعليمي مواد ڪنهن به قسم جي منفي ۽ دقيانوس سوچ ۽ تصور جي واڌ ويجهه نه ڪندو هجي

مددگار تعليمي مواد جي چونڊ

- 1 پيشه ور تعليمي ماهرن کي نصابي ضرورتن جي مدنظر، تعليمي مواد جو جائزو وٺڻ گهرجي. اعليٰ ماهرن ۽ ادارن جي تيار ڪيل مواد مان چونڊ ڪرڻ گهرجي
- 2 مددگار تعليمي مواد جي خريداري کان اڳ تعليمي مواد جو جائزو ۽ منظوري ڪنهن مڃيل ذريعي کان ڪرائڻ گهرجي جهڙوڪ مضمون جا ماهريا پيشه ور لائبريرين وغيره
- 3 مددگار تعليمي مواد کي ڪاپي رائيٽ قانون بموجب چونڊڻ ۽ خريدڻ گهرجي

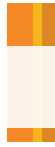
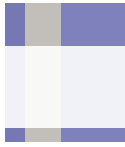
مددگار تعليمي مواد جي انتخاب جو طريقو

ايس آر پي هڪ تحقيق جو اهم ڪيو جيڪا ٽن حصن تي ٻڌل هئي. هن تحقيق جو مقصد مددگار تعليمي مواد جي چونڊ ڪرڻ هو جيڪو ڪلاس روم ۾ تدريسي عمل کي اڳتي وڌائي. هي تحقيق، ايس آر پي جي سرڪردگي ۾ هڪ ٽيڪنيڪل ريفرنس ڪئي جيڪو چوويهن جڙن تي مشتمل آهي. انهن مان سترهن جڙا سنڌي ٻولي تي عبور رکن ٿا ۽ ست جڙا اردو ٻولي تي عبور رکن ٿا. ٽيڪنيڪل ريفرنس گروپ جي ميمبرن جو تعلق سنڌي ادبي بورڊ، سنڌي لينگويئج اٿارٽي، سنڌ ٽيڪسٽ بوڪ بورڊ، بيورو آف ڪريڪيولم، پائيت ۽ ٻه ڪنسلٽنٽ شامل آهن.

هن ٽيم ڇاهتر اشاعت گهرن جي 942 ڪتابن 46 رياضي جو سامان ڏنو. انهن مان هن ٽيم هڪ سئو ڪتاب ۽ رياضي جي 26 سامانن جو انتخاب ڪيو جيڪو ايس آر پي جي منتخب اسڪولن ۽ استادن کي ڏنو ويندو.

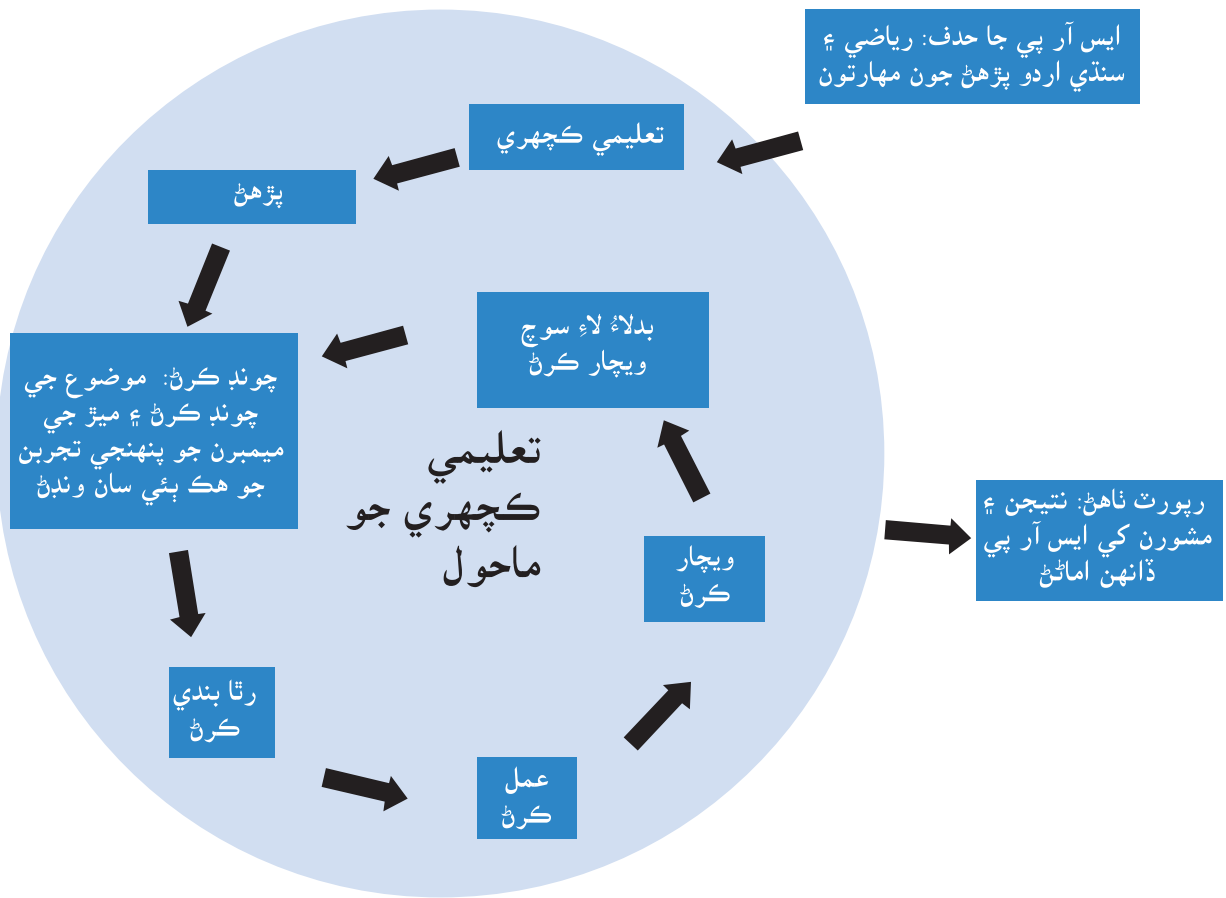
مددگار تدريسي مواد جي استعمال جا سبب

- 1 سبقن ۾ انتخاب جي گهڻائي فراهم ڪن ٿا
- 2 پڙهڻ جي مهارت جي عنصرن جهڙوڪ رواني، لفظن جي ذخيري ۽ اچار جي مشق جو وڌيڪ موقعو فراهم ڪن ٿا

- 3 مهارتي واڌ ويجه (پڙهڻ، لکڻ، انگ) جي وڌيڪ مشق جو موقعو ڏين ٿا
- 4 تدريسي ڪتابن جا اهڙا سبق جن ۾ استاد ائين سمجهندا هجن ت انهن ۾ ڪا ڪمي بيشي آهي، تن ۾ اها ڪمي دور ڪرڻ ۾ مددگار ثابت ٿئي ٿو
- 5 تدريس ۾ مزيدار سرگرمين کي شامل ڪرڻ ممڪن هوندي آهي
- 6 سبقن ۾ وڌيڪ اعتبار جوڳي مواد کي وجهڻ ممڪن هوندو آهي
- 7 رياضي جون مهارتون سکڻ ۽ سيکارڻ ۾ وڏي مدد فراهم ڪن ٿا

تعليمي ڪچھري جو عمل Process of Learning Circle

يو ايس ايد سنڌ ريڊنگ پروگرام هن تعليمي مواد کي تيار ڪرڻ هيٺ ڏنل سڀني ماهرن جو ثورائتو آهي.

سيد آفاق احمد	ڊي اي ٽي آر سي ڪراچي	شگفت جبين	(ڊبليو) جي اي سي اي شاھ فيصل ڪالوني ڪراچي
الطاف حسين جوڳيو	جي ڊي سي ڪنڊيارو ضلعو نوشهرو فيروز	شيدا ديوي	(ڊبليو) جي اي سي اي لياري ڪراچي
مسرت حسين رضوي	(ريٽائرڊ) بي او سي ڄامشورو	بشير احمد	(ايم) جي اي سي اي دادو
عطيت تبسم ڀٽو	جي جي ڊي سي حيدرآباد	منظور الهي	(ايم) جي اي سي اي ڪنڌ ڪوٽ
غلام اصغر ميمڻ	بيورو آف ڪريڪيولم ڄامشورو	نياز احمد	(ايم) جي اي سي اي ڪنڌ ڪوٽ
فرحان ناز صديقي	پائيت نوابشاھ	عبدالمجيد	جي ايم پي ايل، ايڇ ايس پراڻو سکر
حبيب احمد خان	جي ڊي سي پي جي سي لطيف آباد نمبر 11 حيدرآباد	محمد ادریس جتوئي	بي او سي ڄامشورو
سليم الدين	جي ايس ايم ڊي سي تنڊو الميار	ديدار علي	(ايم) جي اي سي اي لاڙڪاڻو
ظهير عباس چانگ	پائيت نوابشاھ	نسيم اختر ميمڻ	(ڊبليو) جي اي سي اي لاڙڪاڻو
نور احمد کوسو	پائيت نوابشاھ	ناز اڄاڻيو	پائيت نوابشاھ
آغا مشتاق احمد	اسٽيڊ ڪراچي	محمود ڪلوئي	پائيت نوابشاھ
علين ظفر	(ڊبليو) جي اي سي اي حسين آباد ڪراچي	عبدالرحمان	پائيت نوابشاھ
شبان حيدر	(ڊبليو) جي اي سي اي حسين آباد ڪراچي	عفت ڪاظمي	يو ايس ايد سنڌ ريڊنگ پروگرام
تسنيم سومرو	(ڊبليو) جي اي سي اي لاڙڪاڻو	سعید نسيم	يو ايس ايد سنڌ ريڊنگ پروگرام
نسيم اختر	(ڊبليو) جي اي سي اي شاھ فيصل ڪالوني ڪراچي	محمد يوسف	يو ايس ايد سنڌ ريڊنگ پروگرام
شازيا چانڊيو	(ڊبليو) جي اي سي اي لاڙڪاڻو	سائره شهاب	مختصر مدي واري ڪنسلٽنٽ
سلمي راجپر	(ڊبليو) جي اي سي اي شاھ فيصل ڪالوني ڪراچي	هما زبير	مختصر مدي واري ڪنسلٽنٽ
فوزيا ميمڻ	(ڊبليو) جي اي سي اي سکر	فرزانہ	آئي آر سي ڪراچي
		نثار احمد	آئي آر سي ڪراچي

